ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

Немачка 3.00 DEM, САД 1.25 USD, Швајцарска 2.50 CHF.
Шведска 13.00 SEK, Аустрија 20.00 ATS.
Грчка 300 GRD, Енглеска 1.00 GBP

1. XI 1991. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● БРОЈ 2079
ГОДИНА LIII ● ЦЕНА 50 ДИН.

ДОБА КАДА СУ ВЛАДАЛИ ЦИНОВСКИ ГУШТЕРИ

Верovали или не!

Абел Касем Мансур

(950-999) султан Каирвана (Тунис), како би се осигурао против побуна, објавио је да ће тело сваког погубљеног заверника морати да поједу чланови његове породице.

Зидине замка Кержан

подигнутог у 16. веку, дебеле су 6 метара.

Бил Койленд

из Сарасоте (Флорида, САД), новинар „Флоридског журнала", 20 година је за насловну страну састављао у стиху извештај временске прогнозе.

Село-кошнице

Недалеко од Алепа у Сирији једно село састоји се од кружних кућа без прозора подигнутих од печене глине које личе на кошнице.

Бронзани бућ

стар преко 2000 година пронађен у Паестуму (Италија), био је пун одлично очуваног меда.

Фијакере

у Монголији вуку два коња са јахачима који на сабљу држе руду.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● необичан и јединствен музеј на свету отворен је у Сан Хозеу у Калифорнији. То је „Музеј отпадака". У њему је, на зиду величине 30 × 6 метара, изложено све оно што су у последњих шест година Американци најчешће бацали у канте за ђубре: од пелена, амбалаже, одеће и обуће до отпадака хране.

●●● човечије срце за годину дана убаци у тело 4,7 милиона литара крви. То је у просечном људском веку количина којом би могли да се напуне резервоари за гориво за читаву једну флоту од 2100 путничких авиона „боинг 747".

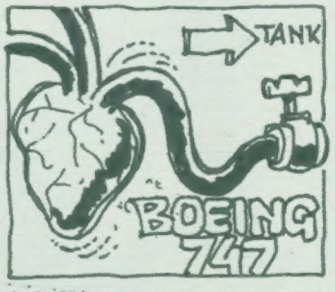

●●● хладне зимске дане, па и недеље, неке птице могу да преживе тако што своју телесну температуру, откуцаје срца и дисање сведу на најмању меру па не троше готово никакву енергију. Ова обамрлост је, у ствари, начин прилагођавања на зимске услове и оне тако привремено губе и потребу за храном.

●●● енглеска верзија лутке Барби има дугачку плаву косу, благе увојке, весело се смеје, зове се Хејли и тек што је напунила 24 године. Ова лутка изабрана је недавно међу 4000 сличних плавокосих лепотица које су британски произвођачи понудили тржишту играчака.

●●● позната филмска звезда Ким Бесинџер купила је недавно цео градић Браселтон у Џорџији. Пошто градско земљиште и све куће сада припадају глумици, испада и да су сви становници места њени станари.

●●● италијански језикословци су израчунали да се у њихов језик увукло око пет хиљада страних речи. Највише енглеских, затим француских, немачких, а најмање руских.

●●● загађење околине довело је у последњих 40 година до одумирања 500 језера у Кини. Због човекове небриге, годишње у овој земљи умире 30 језера, тврди Јин Ксианчан, директор Националног института за бригу о околини.

Илустровао: Зоран Петканић – Петко

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

МИСЛИМ ДА ЛЕГЕНДУ ТРЕБА ИЗМЕНИ-ТИ!
Distributed by King Features Syndicate
©1990 The Walt Disney Company All Rights Reserved

ЈЕДИНИ ГОВОР АРСЕ КЕЛНЕРА

– Не плашим се смрти, али не бих волео да умрем на сокаку – рекао је једном Сима Матавуљ, слика и прилика старог Београда

Кад је Симо Матавуљ фебруара 1908. изненада умро, Београдом је о томе одмах пукао глас. Сетили су се људи да су напрасном смрћу завршили и његов деда, отац и стриц. Тако им је, ваљда, било суђено, додали би, препричавајући боемске дане Матавуља у београдској чаршији.

Једино им је тешко падало да мењају по падежима његово право име – Симо – па су га ословљавали са – Сима, најчешће – Шиме.

Сваког дана Вуков „Рјечник"

Иако приморац, рођен у Шибенику, Матавуљ је био слика и прилика старог Београда. Невероватно је успео не само да се прилагоди Београђанима, већ и да духом постане део њих, иако је у Београд дошао као зрела личност, после година учитељевања по далматинским селима и у Црној Гори.

На Матавуљева далматинска и црногорска времена подсећају његов роман „Бакоња фра Брне" и збирке приповедака „Из приморског живота" и „С мора и планине". Београђанима се одужио „Београдским причама". „Пилипенда" се и данас сматра једном од најлепших кратких прича у нашој књижевности.

Матавуљ је био необична личност. Није му недостајао књижевнички дар, али га, по мишљењу неких, није имао превише. Ту мањкавост надокнађивао је читањем. Вуков „Рјечник", на пример, читао је свакодневно и то годинама. Прочитао га је око стотину пута! Углавном, спада у наше најобразованије писце у другој половини прошлог века.

Како се 1899. скрасио у Београду – нејасно је, иако је за себе говорио да има „скитачку ћуд". Тада је већ зашао у четрдесет седму годину.

Волео је дуван и вино. Веселе ћуди и увек оран за смех сатима би причао вицеве пријатељима у кафани, а како је био и сјајан имитатор, око његовог стола увек се окупљао свет.

Политика је отров

Исцрпљен алкохолом и дуваном Матавуљ је као двадесеттрогодишњак, тада наставник у Котору, доживео неку врсту епилептичног напада. Упалили су му свећу и већ га испратили „на онај свет", а он је преживео. Зарекао се да ће убудуће живети уредно бавећи се гимнастиком, али... било, па прошло! Опет је радио по старом.

У Београду се заљубио у Милицу Степановић, лепу и образовану девојку из угледне породице. Била је наставница Више женске школе. Матавуљ се оженио Милицом. Брак готово идеалан, али се догодила несрећа. Неколико недеља пред порођај Милица је пала низ степенице и изгубила дете. Патила је, затим оболела од туберкулозе и умрла.

Матавуљ је ишао београдским улицама као избезумљен. Опет је био сам. Вратио се кафани и боемском животу. Извесно време у Београду је живео од наставничке плате, а потом прихватио боље плаћено место службеника Пресс-бироа. Изванредно је говорио италијански, руски и француски. За политичке странке није марио, а за политику је говорио да је отров. Краљу Милану Обреновићу то није било по вољи и Матавуљ је најурен с посла. У државну службу вратио га је краљ Александар Обреновић говорећи да „за господина Матавуља у Србији мора да буде места".

Илустровао: Бранa Јовановић

Углађено понашање на које га је обавезивала државна служба тешко је падало Матавуљу. Дао је отказ по цену немаштине која, уосталом, њему и није била непозната.

Волео сам вас и поштовао

Беде га је спасла женидба са једном богатом новосадском удовицом. Брачни пар Матавуљ становао је у Француској 26 у Београду, у кући која више не постоји. Господин Сима имао је свог фијакериста, писара и ложу у Народном позоришту. Изабран је и за члана Академије наука.

У среду 20. фебруара Матавуљ је пошао пешице да обави неки посао. На данашњем Тргу републике срушио се. Притрчали су пролазници, нашао се ту и глумац Динуловић. Клекнуо је и ставио Матавуљеву главу у крило дозивајући га. Матавуљ је отворио очи и изустио:

– То сте ви, Динуловићу!

Из оближње апотеке донели су етер. Удахнуо је неколико пута и ропац је престао. Фијакером су га превезли до куће. Док су га спуштали на кревет, рекао је:

– Не плашим се смрти, али не бих волео да умрем на сокаку!

Убрзо је издахнуо. Имао је педесет шест година.

На Матавуљеву сахрану на Новом гробљу слегао се готово сав Београд. Ковчег су из његове куће изнели пријатељи академици. Лаза Костић који је обожавао Матавуља дошао је као без душе из Сомбора.

Говор су држали пријатељи. После њих из масе се издвојио човек скромног изгледа и замолио да се и он опрости од Матавуља. Не сачекавши дозволу, пришао је гробу и кроз сузе рекао:

– Збогом, господине Симо! Ја сам вас волео и поштовао. Ви сте били мој стални гост. Дужност ми је да вас допратим довде и... мир пепелу вашем!

Био је то Арса, келнер из кафане „Гранд" и... једини говор који је он одржао у животу.

Миленко Тодоровић

УМЕТНИЧКИ СВЕТ

ГДЕ ЈЕ ПРЕДСЕДНИКОВ ТАЊИР?

ХАПШЕЊЕ ШОКИРАЛО

Доктор Џон Фелер био је двострука личност – професор колеџа благог понашања и врхунски крадљивац уметничких дела. У његовом стану налазила су се уметничка дела вредна 250.000 долара.

Крађе је изводио врло лако. Музеји су радо давали своје колекције на увид човеку за кога су веровали да је последња особа на свету која би их насамарила.

Цењени професор био је познати стручњак за порцелан, фигуре од порцелана и ретке кристале. Написао је безбројне студије и неколико књига о овим темама.

Али, те драгоцене ствари волео је толико да је украо преко сто комада – укључујући и тањире од порцелана које су некада користили немачки председници, затим старе порцеланске шољице и фигурине као и рукописе од непроцењиве вредности.

„ЛЕПОТА" КОЈА НИЈЕ ПРОЛАЗНА

КОЖА КАО СЛИКА

Принцеза Стефани од Монака имала је болно искуство када су јој уклонили једну илустрацију са – стражњице. Певачица Шер, филмска звезда Бригит Нилсен и бивши државни секретар САД Џорџ Шулц такође су избрисали слику са тог дела тела. У Амстердаму постоји музеј посвећен тетовирању, а припадници криминалистичког братства у Русији препознају се по тетоважама.

Свакако, реч је о тетовирању које је некада било обележје одметника. Међутим, данас, са све сложенијим цртежима у боји, оно постаје прихватљив уметнички облик који веома привлачи Европљане. Овога лета у Копенхагену је одржан скуп Европског удружења уметника који се баве тетовирањем.

Међу уметницима који су излагали и приказивали своје вештине били су Тин Тин из Тулуза, Марсел из Париза, Хенк Пенки из Амстердама, Марио Пиза из Болоње и Мао из Мадрида.

Били су ту и аутори и фотографи да овековече њихова дела, затим судије, док су уметници размењивали идеје. Мушкарци и жене из свих друштвених слојева чекали су у редовима да би се извијали од бола изазваног иглом, многи су превалили дуг пут да би им омиљени уметник украсио тело.

Крис Роблевски који је писао тезу о тетовирању, а планира и да отвори музеј у Француској, верује да европски уметници добијају битку против предрасуда и да украшавање тела постаје признат уметнички исказ.

– Оно што је спасло тетовирање од заборава током протеклих 30 година утицај је Јапанаца. Европски уметници копирали су јапанске цртеже и приказивали их у својим радњама. Стандарди су се поправили, дошли су бољи уметници, направљени су сложенији и успешнији цртежи – каже он. Скупови попут онога у Копенхагену редовно се одржавају у великим градовима Европе. Удружење има више стотина чланова. Међу њима је најпознатији Хенк Шифмахер, власник радње „Хенк Пенки" у Амстердаму, у којој се налази једна од најбољих колекција цртежа, прибора за рад и слика.

Обележја криминалистичког братства Русије „Блатни мир" знатно су другачија. Њихови цртежи одсликавају мржњу према комунизму као и тежак живот у логорима за рад. На некима је насликан Маркс са ђавољим роговима, други омаловажавају религију. Христ је нацртан као гола жена која се извија на крсту. Веома је популарна слика цара Николаја испод које пише: „Победи Јевреја и спаси Русију."

То што тетовирање подсећа на најниже и најнеобразованије слојеве можда се никада неће променити. Ипак, оно је постало популарно у Европи почетком овога века када је један уметник отворио радњу у Лондону. Међу његовом клијентелом били су Едвард VII, Џорџ VI, дворани и глумице.

Цртање по кожи познато је већ хиљадама година. – Мало

– Његов стан је личио на Аладинову пећину – каже Кевин Донован, виши агент FBI у Скрантону, у Пенсилванији.

Све док није ухапшен због плиткот тањира Џорџа Вашингтона, Фелер, доктор филозофије из угледне породице у Балтимору, био је професор америчке историје на Универзитету Скрантон.

Двадесет година је користио свој углед да би, док се бавио истраживањима, немилице крао из седам музеја на источној обали Америке.

Од других лопова разликује се по томе што то није радио због новца! Ово благо које је држао у свом стану процењено је на 250.000 долара – каже агент Донован.

– Порцелански тањирић из 18. века са печатом САД био је изложен у централи Стејт департмента у Вашингтону – каже Донован. – Фелер га је поклонио 1988. године.

Професор је ухваћен у априлу када су службеници Винтертур музеја у држави Делавер постали сумњичави пошто су открили да је нестао плитки тањир, некадашње власништво Џорџа Вашингтона, вредан 25.000 долара.

У то време Фелер је био у музеју и проучавао један Вашингтонов сервис. Пријавио је да недостају три комада.

Два тањира нађена су у музеју, у одељењу за проучавање. Али, Вашингтонов плитки тањир нађен је сакривен у плакару.

Када су агенти FBI испитали Фелера, признао је да је покушао да украде тањир, а затим је почео да говори и о осталим крађама. Изјавио је да је из истог музеја, између осталог, украо и два тањира за десерт које је некада користис председник Џејмс Монро.

Признао је најзад да у његовом стану у Скрантону има још старих предмета.

– Били смо забезекнути оним што смо открили – каже агент Донован. – Где год смо погледали, били су ретки предмети.

Хапшење Џона Фелера шокирало је уметнички свет.

Декан Лајкенен, директор музеја Института Есекс у граду Салему у Масачусетсу, каже да је Фелер узео један француски порцелански тањир из 1817. године који је некада припадао председнику Монроу.

– Да би сакрио трагове, узимао је каталошке картице украдених предмета па крађа годинама није могла да се открије – каже Лајкенен.

Фелер је признао кривицу и може да буде осуђен на 20 година затвора.

Али, професор који је водио двоструки живот волео је предмете које је крао. Када су му агенти ФБИ одузели украдена уметничка дела, Фелер им је детаљно објаснио како би требало да их упакују.

тога се изменило у техници осим што су сада врхови игле од нерђајућег челика, а не зашиљене кости или бамбус којим су се наши преци тетовирали уз пуно крви и бола – каже Крис Роблевски.

– Тетовирање може да траје 10 минута, а то могу да буду и сеансе које трају укупно 50 сати. Граница издржљивости бола врло је променљива па се мушкарци који делују снажно онесвесте после два минута, а имао сам прилике да видим младе девојке које издрже четири сата а да не трепну – каже он.

Ипак, будите обазриви јер ове илустрације су вечне, сем ако нисте спремни да их, као принцеза Стефани, уклањате хируршким путем. Њен нови дечко наредио јој је да избрише цртеж јер се на њему налазило име принцезиног бившег обожаваоца.

Сасвим је другачија прича када на крају нестану слике заједно са фанатиком који је утрошио на хиљаде долара да би своје тело прекрио сложеним цртежима. Јапански ентузијасти решили су то тако што завештавају своја тела медицинском музеју при Токијском универзитету који већ има више од 100 конзервираних „људских слика".

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

А. С.

МА ШТА КАЖЕШ

О ЗМИЈАМА

КО ТО ТАМО КРАДЕ МЛЕКО?

Широм света, па и код нас, раширено је веровање да змије обожавају млеко, што је тачно, и да га пију директно са извора, то јест вимена, што ни-

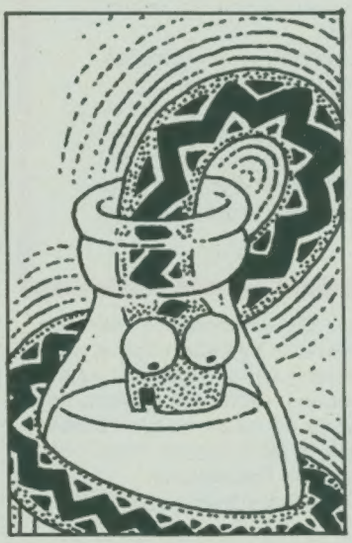

је тачно. Многи амерички фармери дуго су били убеђени да краве дају мање количине млека управо због змија: како да га буде више кад се оне непозване госте? Тако су неке врсте змија које живе у источним и појединим крајевима средњег запада САД добиле назив сисавци.

Истини за вољу, ове оптужбе нису без основа: змије често могу да се виде око штала, али не зато да би нападале сироте краве, већ зато што око штала има пуно мишева, па чак и пацова, којима се ови гмизавци хране. То, наравно, не значи да змије, само ако им се укаже прилика, неће забити нос у неопрезно остављени суд са тек помуженим млеком. Исто тако ће, без пардона, попити све млеко из тањира или чанка намењено неком од кућних љубимаца.

Али, вратимо се веровању поменутом на почетку за које биолози кажу да је потпуна заблуда јер осим што не постоји ниједно веродостојно сведочење да је неко ухватио змију на делу, то јест на вимену, то, из неколико разлога, ни физички није баш изводљиво. Прво, змије имају врло оштре зубе и крава сигурно не би мирно стајала док је неко нимало нежно грицка. Друго, кравље виме не вуче се по земљи: да би досегла до њега, змија би морала да носи клупицу коју би подметала да на њу легне. Додуше, могла би и да се обавије око ноге краве и на њој нађе ослонац, под условом да то крава отрпи. А то је, чак и од пословично трпељивих преживара, тешко очекивати. Баш толико трпељиви нису.

◆

БЕЗ СРЉАЊА

Многи мисле да се змије пре него што нападну жртву савијају у клупко. Међутим, оне то ретко чине: кобре, рецимо, високо подигну главу и горњи део тела да би се на жртву устремиле – одозго. Чак и шарке и неке друге врсте познате по томе што наводно нападају увијене у клупко, најчешће немају времена да се склупчају. Изненађене, мућевито се устремљују повлачећи тело у облику латиничног „S". Раздаљина са које то чине обично је много мања него што се верује и код већине врста износи од једне половине до три четвртине дужине тела.

Заблуда је веровање да змије при нападу обавезно скачу. То је особина само неких врста. Једна од њих живи и код нас и знамо је под именом поскок. Ова змија при нападу заиста може да скочи и склизне напред око 60–70 центиметара, чак и читав метар.

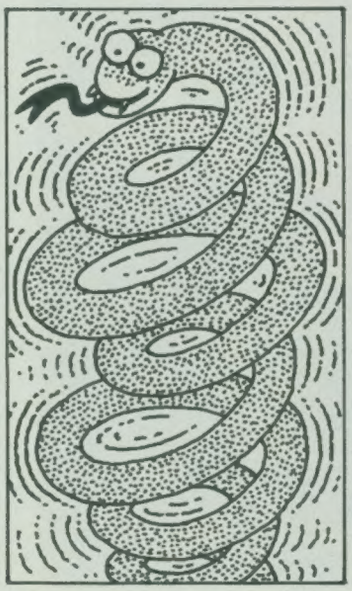

ЗБОГ БОСИХ НОГУ

Процене о томе у којој земљи се најчешће страда од змијског уједа говоре да се то дешава у Индији: неки стручњаци тврде да у овој земљи сваке године бар 20.000 људи изгуби главу на овај начин. Међутим, има и оних који ову бројку сматрају претераном, али не поричу да је реч о хиљадама. Висок број смртних случајева насталих као последица змијског уједа објашњава се

пре свега навиком становника неких делова Индије да иду боси, али и веровањем да је грех убити овог гмизавца. Што се тиче САД, тамо од змијског уједа страда између 1500 и 1800 људи, међутим, захваљујући успешном лечењу само стотинак од тог броја и умире.

◆

СТРАХ МОЖЕ ШТО ОЧИ НЕ МОГУ

Једно од најраспрострањенијих веровања везаних за змије јесте да су оне у стању да хипнотишу своју жртву, чак и човека. Истина је друкчија, мада заиста има људи који се просто паралишу кад угледају овог не баш љупког створа. Међутим, биолози сматрају да змије не само што не могу да хипнотишу човека, него чак ни мање животиње. То што они тако изгледају последица је страха који им паралише удове па нису у стању ни милиметар да се покрену.

◆

ЗАШТО СЕ У АФРИЦИ СПАВА РАШИРЕНИХ НОГУ?

У Африци често могу да се виде људи како спавају раширених ногу са штапом између стопала. Зашто? Зато што се боје да их не прогута нека велика змија. Тај њихов страх наводи нас да се запитамо да ли је истина да змије једу људе? Поузданих доказа да се то дешава нема, али прича има: једна говори да су мештани неког села у Индији неколико дана трагали за питоном за кога су сумњали да је прогутао једног четрнаестогодишњака. Кад су питона нашли и убили, у њему је, наводно, био леш несрећног дечака. За причу која долази са Филипинских острва чак и Френк Бак, озбиљан истраживач, тврди да је истинита.

Поглавица једног племена на овим острвима држао је у кавезу питона дугачког око седам метара кога су његови поданици сматрали божанством. Једног дана, не осећајући се ваљда нимало божанствено у овом кавезу, питон је умакао. Кад су га најзад нашли, приметили су да му је труп огроман као буре, што је несумњиво говорило да је прогутао нешто велико. То „нешто" навело је самог Бака на помисао да је у питању дете, што се показало као сасвим вероватно јер у метежу који је настао око

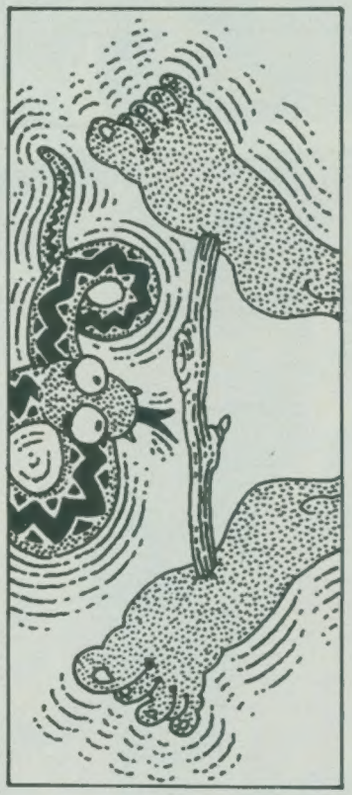

змије нико није приметио да нема и једног од поглавичиних најмлађих синова. Да ли је божанство заиста прогутало дечака ипак се не зна мада малишан никада није нађен: поглавица је одбио да се питон убије.

Припремила
О. Вукадиновић

Илустровао: Љубомир Милојевић' Љубац

НА ПОМОЛУ НОВИ МАСОВНИ УБИЦА

МИКРОТАЛАСНА БОМБА ИЗ ЗВЕЗДАНОГ АРСЕНАЛА

Једно од оружја које се спрема за такозвани „рат звезда" биће и микроталасна бомба на чијем истраживању ради америчко Министарство за енергију

Реч је о нуклеарном оружју треће генерације. Зна се да су она из прве генерације, фисиона нуклеарна оружја, развијена од 1945. до 1950. године. Друга генерација су термонуклеарна оружја у сталном развоју све до данашњих дана. Главна разлика између ових оружја је у томе што се почетна енергија код прве и друге генерације емитује у свим правцима, подједнако у целом простору, док код треће генерације – микроталасне бомбе – део енергије нуклеарне експлозије може да се усмерава у тачно одређеном правцу и на тачно одређени циљ.

Шта сачињава ову бомбу? Микроталасна бомба састоји се из три основна дела: класичне нуклеарне бојеве главе, магнетохидродинамичког (МХД) генератора и микроталасног антенског система великих димензија. Начин њеног деловања је следећи. При нуклеарној експлозији бојева глава претвара се у плазму температуре 100 милиона степени Келвина. Плазма је састављена од наелектрисаних честица – позитивних јона и слободних електрона и снажан је извор електричне енергије. Нуклеарна енергија прелази у електричну захваљујући МХД генератору који кинетичку енергију струје плазме претвара у електричну.

Овако добијени импулси електричне енергије воде се до микроталасног антенског система. Он емитује микроталасно електромагнетско зрачење, таласне дужине од 3 cm до 1 m које се без муке усмерава на одређену мету.

Све би стало!

А шта може бити мета? Пре свега, мета су многи типови војних и цивилних електромагнетских и електричних система у које спадају: интерконтиненталне балистичке ракете, вођене ракете, авиони, хеликоптери, бродови, радарски системи, крстареће ракете, релејне станице, компјутери свих врста, радио-станице, радио-апарати, телевизори, видеорикордери, телефонске централе, телефакси, телекси и остали електронски уређаји који би били трајно оштећени и неупотребљиви због дејства зрачења на електронске компоненте ових система јер се смањују њихове особине. То се практично односи на све уређаје који имају електронске склопове. Замислите само хаос после тога! Ништа не би радило, настале би велике невоље са везама, аутоматским управљањем и контролом војних и цивилних система. Једноставно, сви ови уређаји без којих у данашње време не може да се замисли живот више не би могли да се користе.

Микроталасно зрачење и његова својства омогућавају да се микроталасна бомба користи као оружје типа земља-ваздух, васиона-земља, васиона-васиона јер за њега нема препрека – атмосфера је потпуно пропусна за овакву врсту електромагнетског зрачења. Управо зато, микроталасна бомба може бити смештена у космосу, атмосфери или на површини земље.

У највећој тајности

Да би овај нови систем нуклеарног оружја могао да делује, занимљиво је да он мора да обави све своје функције пре него што га разнесе нуклеарна експлозија. А ово је могуће због тога што се при експлозији нуклеарне бојеве главе при температури од 100 милиона степени Келвина, материјал нуклеарне бојеве главе, шири брзином од 1000 km/s, електричне појаве на МХД генератору и антенском систему брзином светлости, дакле 300.000 km/s. Уништење МХД генератора и антенског система касни по неколико микросекунди за електромагнетским интеракцијама плазме и МХД генератора. Захваљујући овом кашњењу, емитовање импулса микроталасног зрачења на циљ завршава се пре распада целог система.

На пример, при експлозији микроталасне бомбе која се налази у васиони на висини од 35.680 km у геостационарној орбити а усмерена је према Земљи, биће озрачена површина од око 250 km² са протоком енергије (флуенсом) од 800 J/m². За оштећење различитих електромагнетских и електричних система довољан је флуенс од 1 до 100 J/m². Из овога се види да ће наведени системи у овако озраченој области заиста тешко остати неоштећени и издржати микроталасни напад. Што је мање растојање са кога делује микроталасна бомба, густина протока (флуенс) енергије микроталасног зрачења је већа. Дејство бомбе на удаљености од 400 km од места експлозије има дејство протока енергије зрачења од 5 милиона J/m². Овако снажно зрачење не може издржати ниједно електронско средство.

И док се прашина диже око радиоактивног зрачења и нуклеарног отпада, у највећој тајности и тишини стасава оружје треће генерације страшне разорне моћи. Резултати испитивања држе се у највећој тајности, а верује се да оружје овакве врсте поред САД развијају и испитују и неке друге земље.

Човечанству остаје нада да ће огроман научни потенцијал који је укључен у оваква истраживања после извесног времена наћи хуманију примену и користити добробити човека. Врхунски домети у науци и техници најпре се користе у војне сврхе.

Ж. Митић

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

© 1991 by King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

Познати добитници наградне акције – слагалица „У сенци пирамида”

100 СТАРИХ МИЛИЈАРДИ ЗА БОЈАНА

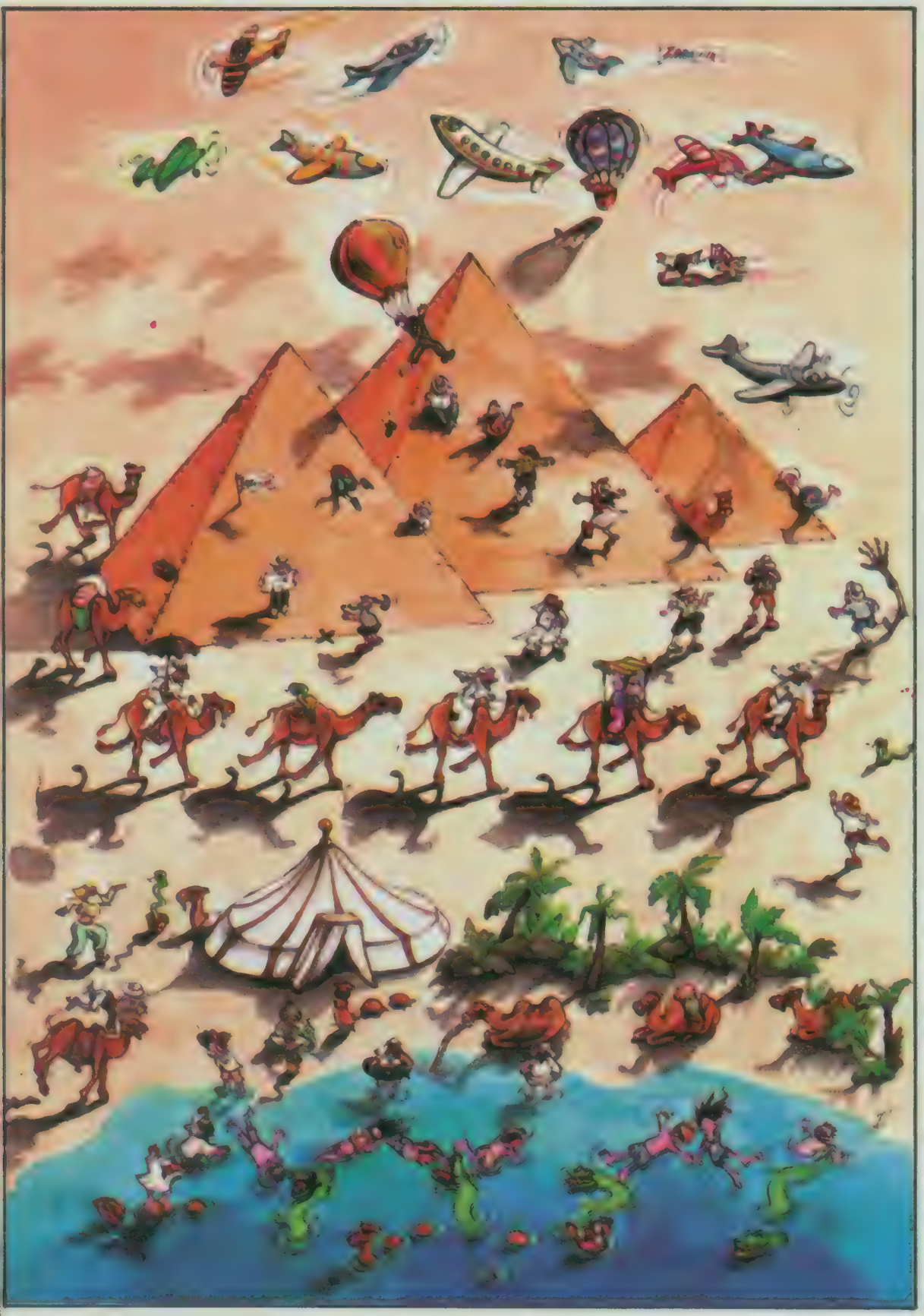

У присуству комисије НИП „Политика” и ДД „Сава Мунћан” из Беле Цркве у понедељак 30. 9. 1991. извучени су добитници наградне слагалице „У сенци пирамида”

Слагалица „У сенци пирамида” коју смо вам поклонили у три броја **„Политикиног Забавника”** (2071, 2072 и 2073) наишла је, судећи по броју приспелих решења, на велико занимање читалаца. У нашу редакцију стигло је преко 15.000 одговора за слагалицу.

Прва награда од **100.000,00 динара (сто хиљада динара),** дар спонзора **ДД „Сава Мунћан”, Бела Црква,** иначе дугогодишњег пословног партнера „Политикиног Забавника”, припала је:

БОЈАНУ БОГДАНОВИЋУ, Трг слободе 3, 16253 Брестовац, ученику.

Добитници пет утешних награда (мини компјутер) су:

1. **Саша Аранђеловић,** Н. А. Споменице 11/22, **Бор**
2. **Александар Подгорник,** Душана васиљева 18, **Нови Сад**
3. **Дејан Петровић,** Нушићева 3/2, **Мајданпек**
4. **Маша Биједић,** Обала 27. јула 79, **Сарајево**
5. **Симонида Перић,** Маршала Тита 25, **Липљан**

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

ЧУДО ЈЕ СТИГЛО С ГРМЉ

Притискајући уза се два од страха уздрхтала мајушна тела, жена је немо слушала пуцкетање из зидова као онда кад јој је човек варио ограду на тераси. Затим се у углу собе појавила ужарена лопта... Породица Шарић из Пехара поред Зенице ишчекивала је судњи час...

Облаци сиви и тешки попут олова ваљали су се над Зеницом. Топао летњи дан, био је 21. јул, тонуо је у муклу ноћ. Ваздух је готово стајао, неодлучан куд да се дене пред надолазећим невременом. Претходних дана несношљива жега владала је градом над реком Босном.

У Пехарима, предграђу од неких стотинак кућа смештених на брду, мештани су успаничено позатварали све прозоре и врата. Летња олуја само што није стигла. Могла је да се омирише у ваздуху. Из не тако давног искуства знали су да је овде хировита природа у стању да чак и кровове пресели на оближње ливаде и воћњаке.

Породица педесетогодишњег пензионера Изета Шарића спремала се на починак кад су таму почеле да раздиру муње, па онда потмули одјеци громова. Видљива и гласна небеска војска освајала је Зеницу и околину. Четворогодишњи Мирза, Изетов и Субхијин унук, бризнуо је у плач тражећи маму. Тринаестогодишња Шејла, његова тетка, успела је да га примири и успава љуљајући га на крилу.

На Пехаре се изненада сручио страховит пљусак. Кишне завесе као да су надолазиле у таласима. Чинило се да је стигао потоп, само је још требало да се појави Ноје са својом барком. Изет је још једном обишао своју огромну кућу, стечену након седмогодишњег аргатовања по далекој Аустралији, проверавајући да ли је све добро замандаљено.

Бела двоспратница смештена на врх брда надмоћно је пркосила распомамљеној природи.

Поноћ је већ стигла а невреме никако да продужи даље. Шејла и мали Мирза више се нису чули. Њих је сан успео да превари. Изет и Субхија су се превртали у кревету обрвани бригом за сина који је отишао на свирку у оближњем селу. Ваљда неће по оваквом невремену кренути кући. По таквом пљуску у мрклој ноћи коју су парале муње нема много вајде ни од брисача ни од фарова.

Тек што се забринути Изет, покисао од честог провиривања с терасе низ пут, вратио у спаваћу собу, одјекнула је експлозија која га умало није оборила с ногу. Није била ни налик грмљавини која је цело вече праштала над Пехарима. Буновна од сна који је на тренутак обмануо, из кревета је скочила Субхија.
– Шта то пуче, Изете? – вриснула је. – Куку мени, ево и код нас запуцало.

Унезверени Изет одјурио је у поткровље откуд је долетео праскав звук. Док је прескакао по два-три степеника, чуо је плачни глас кћерке Шејле:
– Мама, мама, шта то би? – Пробудио се, уз ридање, и пегави Мирза.

Грмљавина с кишом као да се лагано удаљавала према истоку. У кући чији су сви укућани, не скривајући страх, тумарали тамо-амо осетио се дим.
– Изете, гори! Гори нам кућа, мој Изете! – вриштала је Субхија покушавајући да одгонетне откуд долази мирис паљевине.

У међувремену, Изет је у поткровљу приметио повећу рупу кроз коју је већ почела да се слива вода.

Доле, на првом спрату, притискајући уза се два од страха уздрхтала мала тела, Субхија је занемела. По зидовима је пуцкетало као онда кад је Изет варио ограду на тераси, а мирис паљевине наликовао је барутном. Онда се у углу собе појавила ужарена

НАЈНОВИЈЕ ФИШЕРОВЕ ПАРТИЈЕ

Једанаести по реду шампион света у шаху Роберт Боби Фишер и данас је у току свих шаховских збивања. Помно прати шта се све догађа у шаховском свету и прима шаховску литературу. Редакција „Шаховског информатора" из Београда редовно му шаље сваки нови примерак свог основног издања које се зове, као и предузеће „Шаховски информатор" и излази три пута годишње. Директор ове издавачке куће велемајстор Александар Матановић добио је од Фишера адресу – поштански фах на који путују пошиљке из Београда.

„Шаховски информатор" има свој компјутерски центар у који се уносе све значајне шаховске партије. До сада их има преко 100.000 а одиграно је широм света. Међу њима је и 800 партија Роберта Фишера, од којих су 192 објављене у „Шаховским информаторима" у време када су игране.

За неколико минута из компјутера је добијен занимљив податак. Фишер је добио 471 партију (59 одсто), ремизирао 240 (30 одсто) и изгубио 89 (11 одсто). Укупан проценат Фишеровог успеха на свим такмичењима током каријере износио је 74 одсто.

У тај број улазе и три мање познате Фишерове партије које је одиграо после 1. септембра 1972. године када је постао шампион света. Оне су управо због тога значајне. У компјутеру је забележено да је тај мали меч Фишер одиграо 1977. године, да му је противник био Гринблат програм (Greenblat Programm), а играло се у Кембрицу, држава Масачусетс.

Ове партије које у „Шаховском информатору" као „најмлађе" носе бројеве 798, 799 и 800, потрајале су укупно 107 потеза и све три су се завршиле матом. Фишер је био принуђен да у све три партије матира

БАВИНОМ

лопта, застала као да премишља на коју ће страну, па одлетела, буквално, у дневну собу. У том тренутку угасила су се сва светла упаљена у кући.

Изет се сјурио с поткровља, у наручје зграбио Мирзу, а Шејлу узео за руку и сви су истрчали из куће. У ноћ, на кишу која је јењавала. Мирис дима и даље им је палио ноздрве. Немоћан да у том тренутку учини било шта друго, Изет је почео да дозива у помоћ. Његов промукао глас одлазио је некуд за грмљавином. Нигде у комшилуку, мада их није раздвајало више од десетак метара, није се упалило светло. Нико га није чуо.

Дрхтећи од страха и неизвесности, породица Шарић је беспомоћно стајала на друму. Тада је из куће комшије Азиза Хеђа зашмиркала батерија. Долазио је Азиз, и он уздрхтао од онога што је малопре видео. Једва успевајући да надвлада подрхтавање доње вилице, испрекиданим гласом испричао је комшији шта је видео:

– И мене је пробудила експлозија, другачија од сваке претходне грмљавине. Скочио сам из кревета. И видео оно што моје очи дотад никад нису виделе: из твоје куће је, ма исто као да је неки летећи тањир, излетела светлоцрвена ужарена лопта. Мора да је гром, помислио сам, и истрчао да видим јесте ли живи...

Илустровао: Бранислав Марковић

Ускоро је невреме одлучило у походе неком другом крају, а Изет и Азиз су коначно смогли снаге да уђу у кућу коју је, по свој прилици, посетио гром. Или је то, највероватније, била лоптаста муња, ни до данас сасвим расветљен природни феномен. Имали су шта и да виде.

„Чудо" је ударило у лим крова, потом прескочило на ТВ-антену на балкону у поткровљу, потпуно је спалило и каблом се ушуњало у поткровље, претходно избивши прозор и врата. Одатле се, трагови су још видљиви, спустило на први спрат направивши овећу рупу на таваници. Онда је, попут распојасаног госта, обишло све собе и направило дар-мар. Прво је прошло кроз дневну собу, свега педесетак центиметара од тада још уснулог Мирзе, затим пробушило неколико рупа по зидовима и истрчало напоље кроз две рупе на таваници.

Последице: неколико рупа на зидовима и плафону, срушен лустер на балкону, избијен прекидач на првом спрату и – голем страх који породица Изета Шарића из Пехара поред Зенице и данас осећа. Чак и кад негде у даљини загрми. Истина. Изет је сада поставио громобран, али да ли он уме и може да брани људе од сећања на паклену ноћ коју су проживели?!

П. Милатовић

свог противника – јер рачунске машине, када играју шах, играју до мата!

Гринблат програм није био достојан противник Фишеру. Све три партије имају почетак у оквирима шаховске теорије, али је затим, убрзо, машина почела да греши, а Фишер грешке не прашта. Ипак, овај меч је игран 1977. године, а од тада је снага програма знатно побољшана, па је доста велемајстора у новије време претрпело поразе од машина које играју шах.

I

Сицилијанска одбрана

ГРИНБЛАТ ПРОГРАМ – ФИШЕР

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cd4 4. Sd4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Le2 e5 7. Sb3 Le7 8. Le3 0-0 9. Dd3 Le6 10. 0-0 Sbd7 11. Sd5 Tc8 12. Se7 De7 13. f3 d5 14. Sd2 Db4 15. Sb3 de4 16. Dd1 Sd5 17. La7 b6 18. c3 De7 19. fe4 Se3 20. Dd3 Sf1 21. Da6 Se3 22. Lb6 Dg5 23. g3 Ta8 24. La7 h5 25. Db7 h4 26. Kf2 hg3 27. hg3 f5 28. ef5 Tf5 29. Ke1 Taf8 30. Kd2 Sc4 31. Kc2 Dg6 32. De4 Sd6 33. Dc6 Tf2 34. Kd1 Lg4 35. Lf2 Dd3 36. Kc1 Le2 37. Sd2 Tf2 38. Dd7 Tf1 39. Sf1 Dd1 0-1.

II

Краљев гамбит

ФИШЕР – ГРИНБЛАТ ПРОГРАМ

1. e4 e5 2. f4 ef4 3. Lc4 d5 d. Ld5 Sf6 5. Sc3 Lb4 6. Sf3 0-0 7. 0-0 Sd5 8. Sd5 Ld6 9. d4 g5

10. Sg5 Dg5 11. e5 Lh3 12. Tf2 Le5 13. de5 c6 14. Lf4 Dg7 15. Sf6 Lh8 16. Dh5 Td8 17. Dh3 Sa6 18. Tf3 Dg6 19. Tc1 Kg7 20. Tg3 Th8 21. Dh6 1-0.

III

Сицилијанска одбрана

ГРИНБЛАТ ПРОГРАМ – ФИШЕР

1. e4 c5 2. Sf3 g6 3. d4 Lg7 4. Sc3 cd4 5. Sd4 Sc6 6. Le3 Sf6 7. Sc6 bc6 8. e5 Sg8 9. f4 f6 10. ef6 Sf6 11. Lc4 d5 12. Le2 Tb8 13. b3 Sg4 14. Ld4 e5 15. fe5 0-0 16. Lg4 Dh4 17. g3 Dg4 18. Dg4 Lg4 19. Tf1 Tf1 20. Kf1 c5 21. Lf2 Le5 22. Le1 Tf8 23. Kg2 Tf3 24. h3 Tc3 25. Lc3 Lc3 26. Tf1 Lf5 27. Tf2 h5 28. Te2 Kf7 29. Te3 Ld4 30. Tf3 Ke6 31. c3 Le5 32. Te3 d4 33. cd4 cd4 34. Te1 d3 35. h4 d2 36. Td1 Lc3 37. Kf2 Lg4 38. Th1 Ld4 39. Kg2 Kd5 40. a3 Ke4 41. Tf1 Kd3 42. Kh2 Ke2 43. Kg2 Lh3 44. Kh3 Kf1 45. b4 d1D 46. Kh2 De2 47. Kh3 Dg2 0-1.

Славко Домазет

Илустровао: Растко Ћирић

ДОБА КАДА СУ ВЛАДАЛИ „ЏИНОВСКИ ГУШТЕРИ"

И он и његови слабији сродници и поданици били су, бар за тадашњи укус, лепи, љупки и помало крволочни. Неки од њих порасли су као деветоспратнице да би брстили лишће с врхова дрвећа, неки су немилосрдно јели једни друге. Предњачио је лично краљ који је у једном залогају могао да прождере свог ближњег величине коња. Били су чудесна, невероватна створења: звали су се диносауруси

КРАЉ СЕ ЗВАО ТИРАНОСАУРУС РЕКС

Први људи каменог доба, наши страшно далеки преци, појавили су се на Земљи, кажу еволуирали су, пре милион и по до два милиона година. И убрзо је све постало њихово. А скоро 200 милиона година пре тих сићушних двоножаца господари наше планете, и то целе, били су диносауруси чије је краљевство трајало око 150 милиона лета.

У то време и сама Земља изгледала је сасвим другачије него данас. Не само да нису постојали, рецимо, киосци с хамбургерима него није било ни континената пошто су све копнене масе чиниле један једини огроман комад земље.

Да су тада живели људи, могли су, без икаквих препрека као што су мора и океани, да шетају од, рецимо, Америке и Мексика право преко Северног пола па доле до Кине. Захваљујући томе и диносауруси су живели по целом свету и сељакали се кад год би им се прохтело.

И клима у свету била је топлија него данас, а диносауруси су, баш као и много касније ми, волели да станују у близини воде, по могућству мора, како би стално били на летовању. Живели су они вероватно и по шумама и планинама, или су бар тамо ишли на подуже излете, али су сви њихови фосили – што ће рећи делови костура или само отисци – нађени искључиво у *тада* приобалним стенама. Ово тада веома је важно пошто данас те стене не морају бити ни близу мора јер је Земља мењала свој рељеф.

Данашњем човеку је мање-више познато како су диносауруси изгледали. Дакле, каква им је била боја? Вероватно у тоновима земље: сивкаста, зеленкаста, смеђа. А кожа? По својој прилици страшно рапава, налик на крокодилску, али необрађену. Да ли су испуштали неке гласове и правили буку? Сигурно, и то такву да се слабијим диносаурусима вероватно од страха крв ледила у жилама.

Доба диносауруса дели се у три временска геолошка периода њихове и наше планете Земље. Они су на тој планети почињали да постају главни, што није било тешко пошто су били и једини, у периоду тријаса пре око 225 до 190 милиона година. Већина њих ходала је тада на све четири ноге и то сасвим близу тла.

Поприличан број птеросауруса, односно „летећих гуштера", лепршао је унаоколо, не баш нарочито грациозно, крилима у стилу слепог миша. Они су праисторијски летачи, али се сматра да нису прави диносауруси већ тамо нека даља родбина.

Плитка мора била су дом водених гмизаваца као што је, рецимо, ихтиосаурус, што значи „рибљи гуштер", чији су удови радили као пераја.

Током геолошког периода јуре, пре око 190 до 136 милиона година, кише су почеле да падају чешће него раније и дрвеће папрати расло је небу под облаке у врелим и влажним тропским пределима који су се тада простирали и на великом делу Северне Америке!

Она једина копнена маса која је чинила Земљу стала је да крцка и постепено се ломи на континенте раздвојене морима, али још није имала данашњи облик.

Диносауруси су, хтели не хтели, морали да се прилагођавају новој средини. Као прво, почели су и они да расту и расту да би досегли високу папрат којом су се хранили. Временом су претрпели и друге телесне промене.

Чувени апатосаурус је, на пример, добио врат сличан жирафином, од које тада није било ни трага ни гласа, да би лакше брстио с врхова крошњи, и снажан дебео стомак да би то грубо лишће сварио.

За време геолошког периода креде, пре око 136 до 65 милиона година, клима је постајала све мање жарка. Захваљујући томе никле су и цветне биљке и ново дрвеће као што су храстови и хикорије на радост зубатог хадросауруса коме се указала прилика да њихово лишће и кору жваће до миле воље.

Већина праисторијских гмизаваца или гуштера, како још називају диносаурусе, сада се кретала на две ноге и то прилично брзо. Та брзина израчуната је на основу нађених трагова њихових стопала.

При крају периода креде диносауруса је било више него икада што значи да им је ишло добро. А онда су, усред веома удобног живота, изненада помрли. Ишчезли су с лица Земље и нико до данашњег дана није успео да сазна због чега. А мора да им се догодило нешто страшно јер се трагедија одиграла невероватном брзином.

Птеросауруси су праисторијски летачи, али изгледа да нису били прави диносауруси

фосил птеродактила

КРИЛА, некада и сада

Горе: Птеросаурусова крила могла су да личе на крила слепог миша мада су била неупоредиво већа. Птеросаурус је на крилима имао затегнуте кожице причвршћене за танке кости.

Доле: Крила слепог миша састоје се од кожица умотаних између дугачких прстију

Ихтиосаурус је вероватно био грађен слично као морско прасе

Жирафе су еволуирале да би достигле, бар по висини, биће каква су били диносауруси

Хадросаурус, први диносаурус пронађен у Северној Америци, имао је пачији кљун

3 ПЕРИОДА КАДА СУ ДИНОСАУР

За време тријаског периода или тријаса сви данашњи континенти били су једно огромно копно. Флорида се тада налазила далеко, далеко од океанске обале, на Аљасци је обично било топло, а многа места на којима су сада пустиње, као Калифорнија или Аризона, била су мочварне џунгле

● **Салтопосухус** у преводу значи „крокодил који скаче" мада он уопште није скакао. Уместо тога само се подизао на задње ноге и кретао слично спринтеру.

● **Платеосаурус** је био прави џин. Стојећи на задњим ногама, он је целом својом висином од око осам метара брстио слатко лишће с врхова дрвећа. Био је и изузетак јер је већина диносауруса из тријаског периода била омањег раста

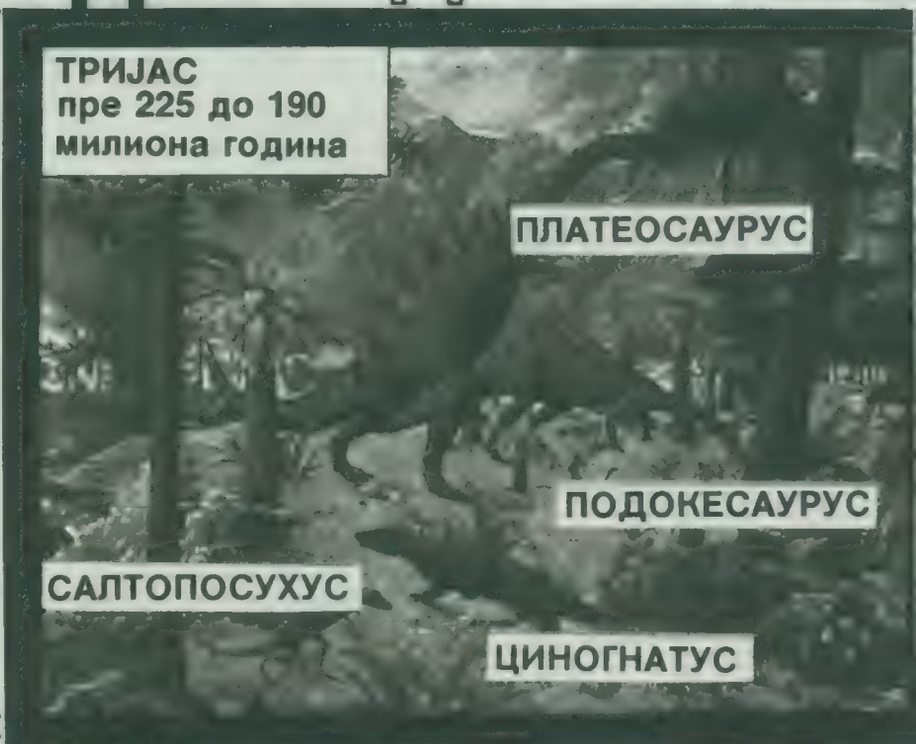

Током јурског геолошког доба или јуре свет је почео да се ломи и цепа. Индија и Аустралија отпловиле су својим путем. Велики део данашњих америчких држава Монтане и Вајоминга налазио се под морем. За време кишног периода лило је сваког дана као из кабла и дрвеће папрати порасло је до висине наших деветоспратница. Може се рећи да су у јури диносауруси заиста загосподарили Земљом. Осим њих ту су биле само бубашвабе, рибе и понеки рак.

● **Алосаурус** је био заклети месождер и живео је по висоравнима што му није сметало да упада на забаве биљождера по мочварама и међу њима прави помор.

● **Археоптерикс** је имао и перје и крила, па научници ни досад нису одгонетнули да ли је био прави, мало измењени, диносаурус или праисторијска птица. Већина мисли да је пре био ово друго.

● **Стегосаурус** је имао оригиналан украс: низ језивих великих троугластих плоча, у ствари оклоп, целом дужином леђа. И добро је што је **деловао** опасно па су га пуштали на миру јер му је мозак био величине ораха.

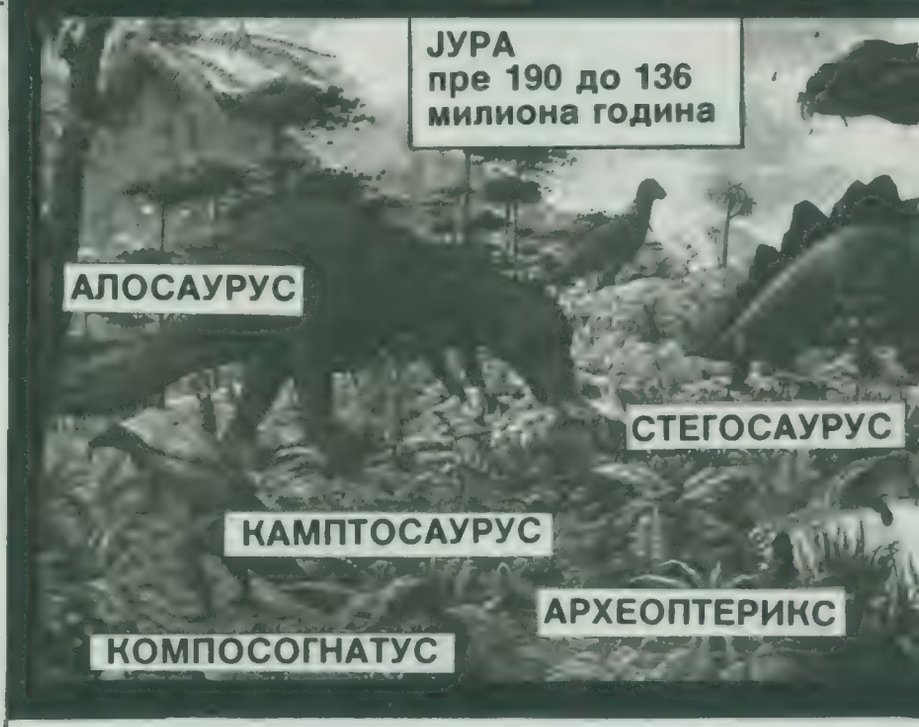

КРОКОДИЛИ

Они постоје на Земљи још од тријаског геолошког периода, значи око 200 милиона година, и последњи су живи беочуг с праисторијским гмизавцима налик на диносаурусе. Веровали или не, крокодили су најближи живи сродници птица јер, испод перја, коже и меснатог ткива, главе птица веома личе на лобање крокодила. Као што фосили птичијих костију веома личе на кости диносауруса!

УСИ ГОСПОДАРИЛИ ЗЕМЉОМ

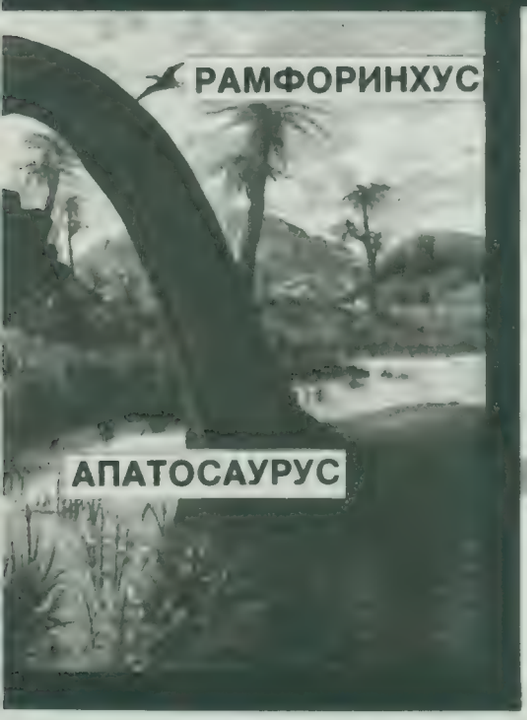

У периоду креде континенти су се још више удаљили једни од других а земљотреси и вулкани поштено су дрмали Земљу. Флорида је, најзад, добила своју чувену плажу. Још увек је било пријатно топло и влажно и појавило се прво цвеће. А и на лептире и пчеле требало је само малчице да се причека

● **Тираносаурус рекс** био је диносаурус с држањем правог краља и само је већи тираносаурус рекс могао да поједе ручак мањег тираносауруса рекса и нико други. Био је и огроман, јео је и биљке и месо и ниједан диносаурус друге врсте није ни помишљао да се с њим качи, а камоли да га нападне.

● **Трицератопса** су красила три рога посред чела којима је, онако у пролазу, секао најсочније биљке и слатко их јео. Мада је био биљождер, нису га дирали пошто је лако могао да плане са сва три рога.

● **Птеранодон** је имао главу величине човека и крила распона мањег авиона

ЈУЖНОАМЕРИЧКА ПТИЦА ХОАЦИН

Бебе хоацини долазе на овај свет с канџама на другом и трећем прсту предњих ногу које се, чим порасту, претварају у крила, а задње ноге остају ноге. Хоацини станују на нашој планети око 54 милиона година, значи 10 милиона година после помора диносауруса. Али, неколико милиона година само су трептај ока када је реч о геолошкој старости. Хоацини, птице које највише збуњују научнике, помало личе на археоптерикса, диносауруса с перјем.

ПРАИСТОРИЈСКИ ОСТАЦИ

Ове животиње нису биле у сродству с диносаурусима, али су живеле у време када и они. Научници сматрају да нису изумрле јер су, за разлику од џиновских гмизаваца, умеле да се прилагоде променама које су се одиграле на Земљи Све су нам одлично познате и, част изузецима, не баш нарочито миле и драге. То су:

Бактерије
Пауци
Морске звезде

Алге
Вилини коњици
Ајкуле

Бубашвабе
Медузе
Корњаче

	Целофизис	Апатосаурус	Брахиосаурус	Стегосаурус	Архилосаурус	Тираносаурус Рекс	Трицератопс
Период	Тријас	Јура	Јура	Јура	Креда	Креда	Креда
Величина	Дугачак 2,5 до 3 метра	Дугачак 23 метра	Дугачак 23 метра	Дугачак 9 метара	Дугачак 7,5 метара	Дугачак 15 метара	Дугачак 8 метара
Тежина	23 килограма	30 тона	80 тона	2 тоне	5 тона	10 тона	8 тона
Где су живели	Нови Мексико	Запад, САД, Европа	Северна Америка, Европа, Африка	Северна Америка, Европа	Запад САД	Запад САД, Монголија	Северна Америка
Брзина	БРЗ – научници претпостављају 35 km/h	6,40 km/h	3,20 – 6,40 km/h	Никада нису нађени отисци стопала	СПОР – претпоставља се 4,8 km/h	64 km/h	48 km/h
Значење имена	Шупље кости	Варљиви гуштер	Рукати гуштер	Оклопљени гуштер	Укрућени гуштер	Гуштер краљ-тиранин	Тророго лице
Храна	Друге диносаурусе	Водене биљке, врхове крошњи	Водене биљке, врхове крошњи	Водене биљке	Копнене биљке	Све редом	Биљке
Личност	Зао: нападао друге диносаурусе као бандит	Питоми џин	Питом	Лако ћемо – али не изазивајте ме	Исти као стегосаурус	Мрзео је сваког	Не дирај га, па неће ни он тебе
Још понешто	Вероватно су прождирали своје бебе	Научници су једном у његов скелет уградили кости другог диносауруса	Једна од највећих копнених животиња које су икада постојале	Имао је ратничке бодље на репу и дуж леђа оклоп од троугластих зубаца	Задње ноге биле су му дуже од предњих па је изгледало као да јури у земљу	Имао је главу дугачку 1,2 метра и могао у једном залогају да прогута животињу величине коња	Иза главе је имао седласти штит, а спреда три рога да би плашио непријатеље

ИЗНОГУД

НАЗАД КАЛИФ
II ДЕО

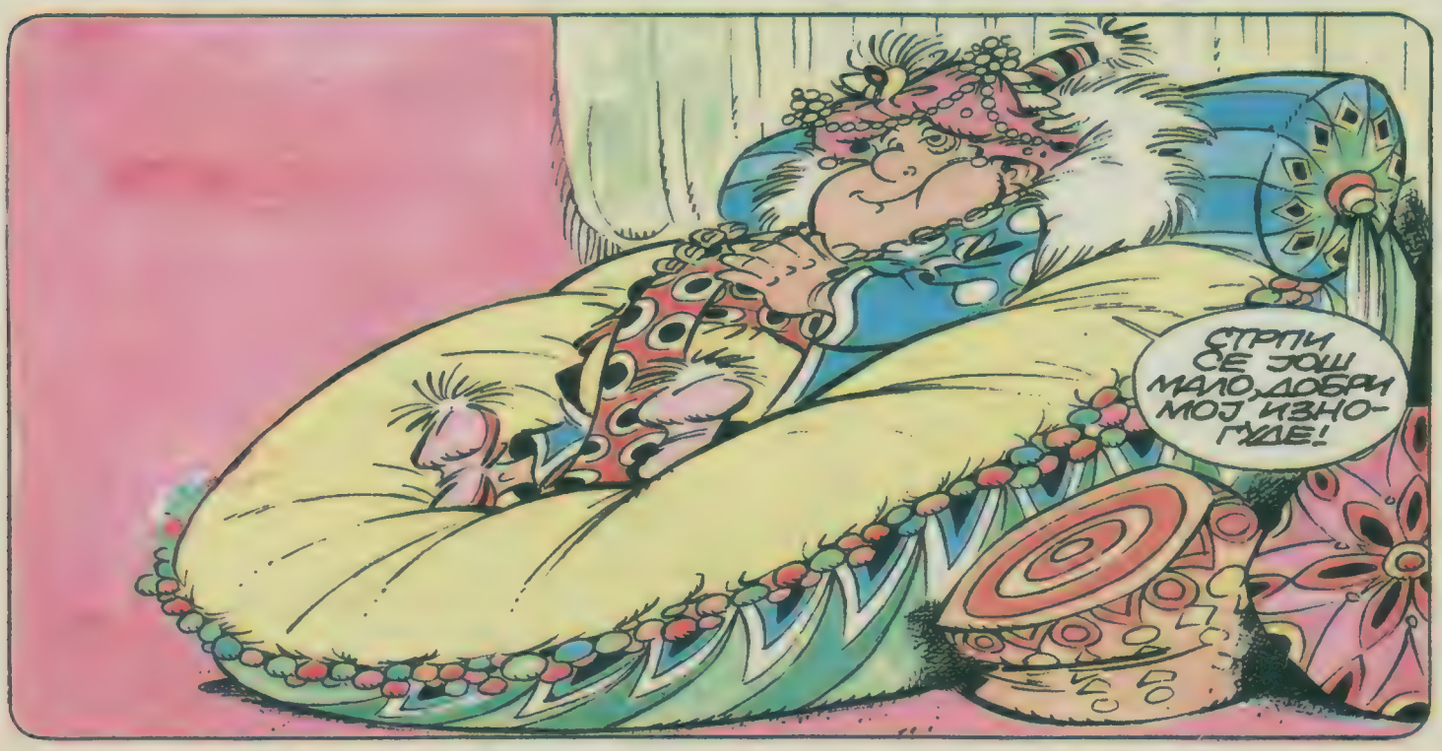

ПИШЕ: ГОШИНИ (GOSCINNY) ЦРТА: ТАБАРИ (TABARY)

ПОЛА МОГ ДЕСЕРТА!
НЕ ВОЛИМ ДЕСЕРТ! ДАЈ МИ ПОЛА СЛАНИНЕ!
ВОЛИМ ЈЕ И ЈА! ДАЋУ ТИ ЧЕТВРТ!
ТРЕЋИНУ!
ЈОК!
ОНДА...
?!?
ГУБИТЕ СЕ ОБОЈИЦА!
А ШТА ЈЕ С ЛУБЕНИЦОМ?
СМАЗАЋУ ЈЕ!
ЦЕЛУ?
ИМАМ САМО ЈЕДНО ПАРЧЕ!
ДАШ МИ?
ТИ СИ ШЛБ!
КАКВЕ ВЕЗЕ ИМА МРАК СА ДОЦОМ?
КАСНИЈЕ...
КУЦ!
КУЦ!
КУЦ!
НАПРЕД! ЗАДРЕМ!О САМ! ХМ... САД САМ СПОКОЈНИЈИ!
КУЦ!
КУЦ!
КУЦ!
А ОНЕ СРЕМСКЕ КАМИЉЕ КОБАСИЦЕ! СПАСАО САМ ТЕ МРАКА!
СМЕЈ СЕ!
ДОБИЈЕШ ДВЕ!
ТРИ!
НИЈЕ МИ ДО СМЕХА!
СМЕЈ СЕ ИНАЧЕ ЋЕШ ПОСТАТИ СРЕМСКА КАМИЛА КОБАСИЦА!
НЕ ТРЕБА МИ ТАКВА! ПИХ!
?
ХИ! ХИ!
ТИ ТО ЗОВЕШ СМЕХОМ!
МОГУ ЛИ ЈА?
ВУАХАХА! ЈУ! ХУ! ХА!ХА!
А СЛУШАЈ МЕНЕ!
?!
БРУАА! ИИИИ! ХИИИИИ! МУУУ!
НИЈЕ ЛОШЕ! САД ЗАЈЕДНО!
ХООВУАХАХА! БУУУААА! ЈУУУУ! ХИИИИ!
ГДЕ САМ?
16

ВУААХАА!
ШТА СЕ ОВДЕ ЗБИВА?
БУУУУ! БЕЕЕ!
БУУУУ!
КАД ГА ПРЕ СКЛЕПАСТЕ? ПРАТИО МЕ СВЕ ВРЕМЕ АНКЕТИРАЊА!
ВУУАА! БУАА! ХУАА!
НЕ ЛУПАЈ! ВЕЋ НЕКОЛИКО ДАНА САМ У ЗАТВОРУ!
УКАПИРАО САМ!
БУАААА! ХУАААА!
ХИИИИ! ХИИИИ!
?
ДОПИ, ДИЛАТЕ, ТРАЖИЋЕМО ДРУГОГ ДОКТОРА!
ЈЕСИ ЛИ ЖДРАКЊУО КУД ЈЕ ОТИШО?
БИО ЈЕ ИЗА МЕНЕ!
ПСТ! ЧУЈ ОВАЈ СМЕХ!
ТО ЈЕ ОН!
ХАААА!
?
ЗНАМ КО СИ! ДЕМАСКИРАЋУ ТЕ!
ЗАКАСНИО СИ, ИЗНОГУДЕ! ЗНАМ ШТА КАЖЕ АНКЕТА!
БОЉЕ ДА МИ НЕ ВИДИ ФАЦУ!
ИДЕМ ПО ПОМОЋ!
ГРРР!
ХАААААХ!
?
ДИЛАТЕ, ДРЖИ ДРУГОГ!
НЕ ТРЕБА, ГАЗДА! СТАВИО ЈЕ КАПУЉАЧУ НАОПАКО И ПРОМАШИО ИЗЛАЗ!
БУУМ!
АЛИ, ТО ЈЕ ДЕРУН ЕЛ ПУСАХ!
ЗАХВАЉУЈУЋИ МОЈОЈ АНКЕТИ, ЈА ЋУ УЧИНИТИ ДОБРО ДЕЛО И ПОСТАТИ КАЛИФ. ЗАИСТА, ШТА КАЖЕ АНКЕТА?
ХАААХ!
УПРОСТИО САМ СТВАР, ГАЗДА! ПОСТАВИО САМ ДИРЕКТНО ПИТАЊЕ; ШТА ТРЕБА ДА УЧИНИ ВЕЛИКИ ВЕЗИР ДА БИ ВАМ БИО СИМПАТИЧАН? И СТВАРНО, НИКО НИЈЕ ПОМЕНУО ПОРЕЗ!
ТО ЈЕ ДОКАЗ ДА БАГДАДСКИ НАРОД НИЈЕ НЕСКРОМАН!

ДЕСЕТ ПОСТО ИСПИТАНИКА БИ БИЛО ЗАДОВОЉНО КАД БИСТЕ СЕ ВИНУЛИ СА ВРХА ПАЛАТЕ!
УВЕК ЈЕ БИЛО ОТКАЧЕНИХ!
ТРИДЕСЕТ ПОСТО БИ ВОЛЕЛО ДА СЕ, С КАМЕНОМ ОКО ВРАТА, БАЦИТЕ У МОРЕ!
ДЕСЕТ ПЛУС ТРИДЕСЕТ... ТО ЈОШ НИЈЕ ВЕЋИНА!
ХА АА АХ!
ЕВО ВЕЋИНЕ! ПЕДЕСЕТ ЈЕДАН ПОСТО БИ ЖЕЛЕЛО ДА ВАС ЛИЧНО УНИШТИ!
ХАААХ!
ПРЕДЛОЖИЋУ КАЛИФУ ДА ОРГАНИЗУЈЕ РЕФЕРЕНДУМ ПО ТОМ ПИТАЊУ!
ДА ВАМ КАЖЕМ ШТА КАЖЕ ДЕВЕТ ПОСТО!
ХАА ААХ!
МАЊИНА МЕ НЕ ИНТЕРЕСУЈЕ!
ХАААААХ!
ХИТНО МИ НАЂИ м м м !
КАКО ТО ДА НИСИ ВИШЕ КАМИЛА?
ЗАТО ШТО МЕ ОНА ПРОКЛЕТА ВИЛА ПРЕТВОРИЛА У ЈЕДНОГРБУ КАМИЛУ!
„И КАД САМ НАИШАО НА ДВОГРБУ, ОНА ЈЕ МИСЛИЛА ДА САМ ИНВАЛИД И ТОЛИКО МИ СЕ СМЕЈАЛА...
УХАХАХА!
...ДА СЕ ПРЕТВОРИЛА У ТРОГРБУ КАМИЛУ, А ЈА САМ ПОСТАО ЈА!
ЕВО, ГАЗДА!
ДАЈ БРЗО!
ХАААХ!
ШТА ТО РАДИШ, ИЗНОГУДЕ?
СТАВЉАМ ЛЕ ПАК У МАСКУ!
У КОМ ЦИЉУ?
ЗАЧАС ЋЕШ САЗНАТИ!
ДА СРУШИМ СВЕ, ГАЗДА?
ДРЖИ ГА, ЧВРСТО, ДИЛАТЕ!
НЕЕЕ!
ГРРР!
СПЛАЧ!
18

ОВАЈ ЛЕПАК ЈЕ ДУГОТРАЈАН И ТУ МАСКУ ЋЕШ НОСИТИ ДОЖИВОТНО! КО СЕ ЗАДЊИ СМЕЈЕ, НАЈСЛАЂЕ СЕ СМЕЈЕ!
ХАААХ!
ААХ! НЕЕ! ПОМОЋ!
НЕМОЈ СЕ ЏАБЕ МУЧИТИ ЈЕР, И АКО УСПЕШ ДА ЈЕ СКИНЕШ, БИЋЕШ НЕПРЕПОЗНАТЉИВ!
ОТАРАСИО САМ ГА СЕ! КО ЈОШ ЗНА РЕЗУЛТАТЕ АНКЕТЕ?
ВИ И ЈА, ГАЗДА!
БЕЗ ПРЕТЊИ И УЦЕНА, МОЛИМ! АКО ПОМИШЉАШ НА ИЗДАЈУ, СЕТИ СЕ И КАЗНЕ! КО ЈОШ ЗНА?
ЧОВЕК С КАПУЉАЧОМ! ЗБРИСО ЈЕ ДОК СМО ЛАДИЛИ ЛАЖНОГ ДОЦУ!
ШТА СТЕ УРАДИЛИ С ВЕЗАНИМ ДОЦОМ?
ВРАТИО САМ ГА ЈА У ЋЕЛИЈУ, ЈЕР СЕ БОЈИ МРАКА!
ДАО САМ ТИ МОЈУ УЖИНУ!
САМО ПОЛА!
ОСЛОБОДИТЕ ГА!
ДАШ МИ И ДРУГУ ПОЛОВИНУ!
ПОЈЕО САМ ЈЕ!
ОНДА СУТРАШЊУ!
СТВАРНО НЕ МОЖЕ ДА СЕ СКИНЕ!
ХИ, ХИ! СА ДВА ДОКТОРА, КАЛИФОВЕ ШАНСЕ ДА ОДАПНЕ ПРЕ ВРЕМЕНА СУ УДВОСТРУЧЕНЕ!
ПИХ! НИЈЕ ЛОША СТВАР БИТИ КАЛИФОВ ДОЦА, А ОНАЈ ПРАВИ ЋЕ ЧАМИТИ У ЗАТВОРУ ДО КРАЈА ЖИВОТА!
ЧОВЕК С КАПУЉАЧОМ ЋЕ СИГУРНО ПОКУШАТИ ДА НАЂЕ ДРУГОГ КАЛИФОВОГ БРАТА, ТРОРУНА ЕЛ ПУСАХА!
А ОН ЗАИСТА МОЖЕ ДА УЧИНИ ДОБРО ДЕЛО.
СВЕ ВРЕМЕ ВАМ СЕ СУПРОСТАВЉАО! СЕЋАТЕ ЛИ СЕ?
НАРЕЂУЈЕМ ТИ ДА УМУКНЕШ!
ШТЕТА! БАШ БИ СЕ СЛАТКО СМЕЈАЛИ!
ЗБОГ ДРЖАВНОГ ПИТАЊА СТЕ ГА ШКАРТИРАЛИ!
КАКО САМ ТО УРАДИО?
19

ПИШЕ У ДОСИЈЕУ!
АХ! ЗАБОРАВИО САМ!
СЕТИО САМ СЕ!
ТРЕБА ДА САЗНАМО ДА ЛИ СЕ НА ВРЕМЕ ВРАТИО СА СВОГ ПУТОВАЊА!
ЈУХУ! ДОБРИ МОЈ ИЗНОГУДЕ!
ПОК!
ОВАЈ НОВИ СПОРТ ЈЕ ИЗМИСЛИО МОЈ ЛЕКАР ЗБОГ МОГ МРШАВЉЕЊА!
АЛИ, КАКО ЛЕЖЕЋИ ХВАТАТЕ ЛОПТЕ?
ЗАХВАЉУЈУЋИ МОЈИМ ПРАВИЛИМА, ОРГАНИЗОВАЋУ ТУРНИР! МОГАО БИ И ТИ ДА ПОКУШАШ! МОЖДА БИ БИО КВАЛИФИКОВАН
ГРЕШКА, ПРЕДНОСТ КАЛИФА!
КАЛИФИКОВАН!
КАЛИФИКОВАН УМЕСТО КАЛИФИКОВАНОГ!
КВАЛИФИКОВАН, ГАЗДА!
НЕ ВРЕЂАЈ МЕ!
ИМА СЛОВО „В"!
ОПЕТ ТИ!
ГРЕШКА! СЕТ-МЕЧ ЛОПТА! КАЛИФ ЈЕ ПОБЕДНИК!
ПОКУШАО БИХ ДА БУДЕМ КАЛИФИКОВАН, МОЈ КАЛИФЕ!
ТРЕБА ДА ПРОУЧИТЕ ПРАВИЛА, ГАЗДА?
!?!
БОЉЕ ДА МИСЛИТЕ НА ДОБРО ДЕЛО! АКО НИШТА ДРУГО, ОНО БАР ДА СПАСЕТЕ ЖИВУ ГЛАВУ, ГАЗДА!
ПРАВИЛНИК
ЖАО МИ ЈЕ ШТО ВАС ОДБИЈАМ, МОЈ КАЛИФЕ, АЛИ МОЈЕ ДОБРО ДЕЛО...
ПИХ! У ПРАВИЛНИКУ НИШТА НЕ ПИШЕ О ОДБИЈАЊУ УБЕШЊА!
У ЧЛАНУ ПЕТ, ДЕСЕТ УДАРАЦА БИЧЕМ! ХА! ХА! ХА!
ДА ВАМ НАЂЕМ ЗАМЕНУ?
МОЖЕШ ЛИ ТО, ДОБРИ МОЈ ИЗНОГУДЕ?
НЕЕ! ГАЗДА!

СРЕЋНО, ДИЛАТЕ!
НА СЕРВИС СУ ДИЛАТ ДАРАТ!
ГЛЕ! КАЛИФОВ ДОКТОР! ДА ЛИ ЈЕ ПРАВИ ИЛИ ЛАЖНИ! БОЉЕ ДА МЕ НЕ ВИДИ!
?
?
ЕВО ДРУГОГ ДОЦЕ! МОРА ДА ГА ЈЕ ИЗНОГУД ОСЛОБОДИО, А ЈА НЕМАМ МОЋИ ДА ГА ПОНОВО ВРАТИМ У ЗАТВОР!
НИСАМ ИМАО ПОЈМА ДА ПОСТОЈИ ОГЛЕДАЛО У ПАРКУ!
НЕЋУ ГА РАЗУВЕРИТИ У ВЕЗИ ОГЛЕДАЛА!
ЧУДНО, САМО СЕ ЈА ОСЛИКАВАМ У ОГЛЕДАЛУ! ИДЕМ ПРЕМА ЊЕМУ!
УШАО САМ У ЊЕГА И... МОЈ ОДРАЗ... АЛИ, ШТА?
УШАО САМ У ОГЛЕДАЛО! ЗАРОБЉЕН САМ! УПОМОЋ!
?
ИЗБАВИТЕ МЕ ОДАВДЕ!
САД САМ ЈА ОДРАЗ! ВИДЕЋУ ДА ЛИ МОГУ ДА УТИЧЕМ НА ОРИГИНАЛ! УЗЕЋУ ДРВО! УЗИМА И ОН!
ШТА ЋЕ ОВОМ ТИПУ ТОЉАГА? УЗЕЋУ ЈЕ И ЈА!
ЗАМАХНУЋУ ПРЕМА ЊЕМУ! АКО И ОН ЗАМАХНЕ, РАЗБИЋЕ ОГЛЕДАЛО И МОЋИ ЋУ ДА ИЗАЂЕМ!
ОВАЈ МЕ УГРОЖАВА! КО ГА ШИША!
ПАФ!
?
ГАЗДА!
21

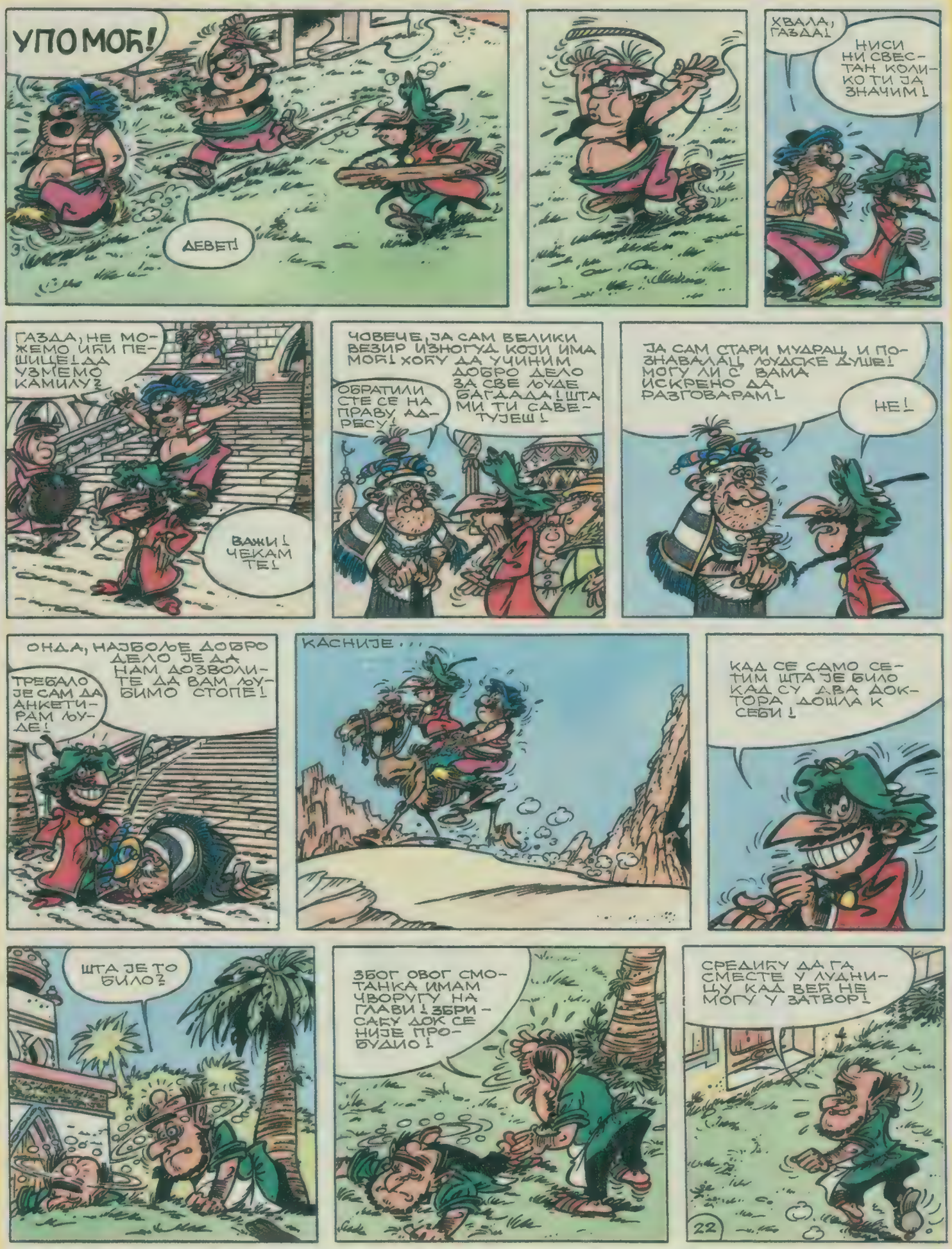
УПОМОЋ!
ДЕВЕТ!
ХВАЛА, ГАЗДА!
НИСИ НИ СВЕСТАН КОЛИКО ТИ ЈА ЗНАЧИМ!
ГАЗДА, НЕ МОЖЕМО ИЋИ ПЕШИЦЕ! ДА УЗМЕМО КАМИЛУ?
ВАЖИ! ЧЕКАМ ТЕ!
ЧОВЕЧЕ, ЈА САМ ВЕЛИКИ ВЕЗИР ИЗНОГУД КОЈИ ИМА МОЋ! ХОЋУ ДА УЧИНИМ ДОБРО ДЕЛО ЗА СВЕ ЉУДЕ БАГДАДА! ШТА МИ ТИ САВЕТУЈЕШ!
ОБРАТИЛИ СТЕ СЕ НА ПРАВУ АДРЕСУ!
ЈА САМ СТАРИ МУДРАЦ И ПОЗНАВАЛАЦ ЉУДСКЕ ДУШЕ! МОГУ ЛИ С ВАМА ИСКРЕНО ДА РАЗГОВАРАМ!
НЕ!
ОНДА, НАЈБОЉЕ ДОБРО ДЕЛО ЈЕ ДА НАМ ДОЗВОЛИТЕ ДА ВАМ ЉУБИМО СТОПЕ!
ТРЕБАЛО ЈЕ САМ ДА АНКЕТИРАМ ЉУДЕ!
КАСНИЈЕ...
КАД СЕ САМО СЕТИМ ШТА ЈЕ БИЛО КАД СУ ДВА ДОКТОРА ДОШЛА К СЕБИ!
ШТА ЈЕ ТО БИЛО?
ЗБОГ ОВОГ СМОТАНКА ИМАМ ЧВОРУГУ НА ГЛАВИ! ЗБРИСАЋУ ДОК СЕ НИЈЕ ПРОБУДИО!
СРЕДИЋУ ДА ГА СМЕСТЕ У ЛУДНИЦУ КАД ВЕЋ НЕ МОГУ У ЗАТВОР!
22

СТИЖЕМО НА ЦИЉ, ДИЛАТЕ!
КУД СЕ ДЕНУО ТАЈ УВРНУТИ ТИП?
ДИЛАТЕ!
КОД ЊЕГА ЈЕ ДОСИЈЕ ТРОРУНА ЕЛ ПУСАХА, А И МАГИЧНА РЕЧ ЗА УЛАЗАК У БАЈНУ ПЕЋИНУ!
ШТА СЕ ДЕСИЛО? ОГЛЕДАЛО ЈЕ НЕСТАЛО, А И МОЈ ОДРАЗ!
ДА НИСАМ СКРЕНУО? АЛИ, ЧВОРУГА ЈЕ ТУ!
ОПЕТ!
ОВОГ ПУТА ИМАМ СВЕДОКЕ! ЉУДИ, ИМА ЛИ ОВДЕ ОГЛЕДАЛО И ДА ЛИ ОВАЈ ЧОВЕК СТВАРНО ПОСТОЈИ?
НЕМА НИКОГА!
САМО ВИ МЛАТАРАЈТЕ!
БОЛЕСНИ СТЕ!
'ОЋЕШ РЕЋИ, ЛУД!
ТРЕБА ГА ЗАТВОРИТИ!
ЛУД САМ! КАЛИФОВ ДОКТОР ЈЕ ЛУД!
ТУ!
ТУ НЕМА НИШТА!
ГДЕ ЛИ ЈЕ ДИЛАТ?
ТУ САМ, ГАЗДА!
23

ГАЗДА, НЕМАТЕ ПОЈМА ШТА МИ СЕ СВЕ ДЕСИЛО ОТКАКО САМ ТРЕС'НО С КАМИЛЕ!
ИМАШ ЛИ ДОСИЈЕ?
УСПЕО САМ ДА ГА САЧУВАМ!
ЗНАШ ЛИ МАГИЧНУ РЕЧ?
ДА, УПРКОС УДАРЦИМА КОЈЕ САМ ДОБИО ПО ГЛАВИ! АЛИ, ДА ВАМ ИСПРИЧАМ...
О'ЛАДИ, БРЕ! ЧОВЕЧЕ И УЗ-ЈАШИ!
НЕ МОГУ, ГАЗДА, ЗБОГ УЈЕДА ПО ЗАДЊИЦИ!
ОНДА ПЕШАЧИ!
ТЕШКО СА ОВАКВИМ СТАЊЕМ НОГУ!
ОНДА ПОШАЉИ ФОРМУЛУ!
СТИЖЕМ, ГАЗДА, КАКАВ ГРОЗАН ТИП!
СУВА КЛАСИКА! СЕЗАМЕ, ОТВОРИ СЕ!
ЊИЈЕ! СЕЗАМЕ, ОТВОРИ СЕ! ОПЕТ НИШТА!
ВРАТА СУ ХОМИЈУ ТЕ ЗОВАНА! ОТАУЗ-ЛИТЕ ВАШЕ ИМЕ ЗАМЕЊУЈУЋИ СЛОВА БРОЈЕВИМА, А УДВОСТРУЧАВАЈУЋИ БРОЈКЕ ДИО ЈЕ ЛОВО ДА ЊЕ СА ЛЕЂЕТОГ МЕСТА У АБЕЦЕДИ!
НМ?!
ТАШ ЈЕ ЗАБАВНО!
ПОГРЕШИЛИ СТЕ! ПОКУШАЈТЕ ПОНОВО!
?
ДА! ДА! ДА!
ТУ!
ТУ!
ТУ!
ОПЕТ ГРЕШКА! ПОНОВИТЕ!
ДА ПРС-САМ ЈА, ГАЗДА?
ТУ!
ТУ!
ТУ!
24

ВАШЕ СЛАБО МАТЕРИЈАЛНО СТАЊЕ И СОЦИЈАЛНИ ПОЛОЖАЈ НЕ ДОПУШТАЈУ ВАМ ДА УЂЕТЕ У ПЕЋИНУ!
ШТА? ЗАР ЈА, ВЕЛИКИ ВЕЗИР?
ЈА САМ КУЦАО, ГАЗДА!
МИЋО, БЕ ОДАТЛЕ! ЈА ЋУ!
ДА ВАМ ПРИЧАМ ШТА МИ СЕ ДЕСИ – НЕ! ДОБРО!
МОЈЕ ДВАНТУЂЕ НИКОГА НЕ ЗАНИМАЈУ!
ГРЕШКА! ПОНОВИТЕ!
ААХ! ЈЕДАН, ДВА, ТРИ...
ЗАДНИХ НЕ ЗАИСТА ПОЛУДЕТИ!
...ЧЕТИРИ!
ОВО ЈЕ ДАО БОЖИЈИ!
О, КОМАНДАНТЕ ВЕРНИКА!
ХАААХ!
ПОНОВИТЕ КУЦАЊЕ!
ДА КУЦАМ ЈА, ГАЗДА?
О'ЛАДИ!
И ТИК! И ТАК!
СИЈАЈНО!
КРАК!
КРАК!
АХ! ТО СТЕ ВИ, ВЕЛИКИ ВЕЗИРЕ! ШТО ОДМАХ НЕ РЕКОСТЕ! ОТВАРАМО!
ОТКУД ЗНА ДА САМ ЈА?
МИСЛИМ ДА МУ ЈЕ ДУГО ТРЕБАЛО ДА СХВАТИ!
О-РУК! О-РУК!
ШИИИИП!
ТЕХНИКА ЈЕ СУПЕР СТВАР, АЛ' СЕ ЛАКО КВАРИ!
ПРОСТИЈЕ ЈЕ!
СЕЗАМЕ, ОТВОРИ СЕ!
ПРОГРЕС НЕ МОЖЕМО ЗАУСТАВИТИ!
25

РАНИЈЕ СЕ У ОВОЈ ПЕЋИНИ НАЛАЗИЛО БЛАГО! ЈЕСТЕ ЛИ ОПЉАЧКАНИ?
НЕ, СВЕ САМ РАСПРОДАО НА АУКЦИЈАМА ШИРОМ СВЕТА! УМЕТНОСТ НАШЕ ЕПОХЕ ЈЕ ЈАКО ЦЕЊЕНА! АЛИ, РЕЋИТЕ МИ, ШТА ВАС ДОВОДИ ОВАМО!
ПРЕ НЕКОЛИКО ГОДИНА ДОВЕО САМ ВАМ ЈАКО ДРАГОГ ПРИЈАТЕЉА КОЈИ ЈЕ ХТЕО ДА ПУТУЈЕ У БУДУЋНОСТ ДА БИ ОДАТЛЕ СВОМ НАРОДУ ДОНЕО ПРОТРЕСИВНЕ ИДЕЈЕ! ПУНО САМ У ЊЕГА УЛОЖИО ПА МЕ ЗАНИМА ШТА ЈЕ С ЊИМ!
АХ, СЕЋАМ СЕ!
"ТО ЈЕ КАЛИФОВ БРАТ, ТРОРУН ЕЛ ПУСАХ! ТАЧНО ЈЕ ДА ВАС ПУНО КОШТА...
У ОВОМ ШАКУ УВЕЗАН ЈЕ КАЛИФОВ БРАТ! ПОШАЉИТЕ ГА У БУДУЋНОСТ, НА ШТО ДУЖИ РОК! ПЛАТИЋУ КОЛИКО TREBA!
СТО ХИЉАДА!
ПРЕГОВАРАЊЕ ОКО ЦЕНЕ ЈЕ БИЛО ТЕШКО, АЛИ ПРИЈАТЕЉСКО..
ШТА! ТО ЈЕ КРАЂА! ЛОПОВЕ! УБИЦО!
САМО ХИЉАДУ ЈЕ ЗА ПУТ, А ОСТАЛО ЗА МОЈЕ КУТАЊЕ!
"ВРЛО ПРИЈАТЕЉСКО!"
ЗА ТИХ ДЕСЕТ ХИЉАДА ДА БИ ТЕ МОЈИМ ЈЕДИНИМ УПУТКАЛИ!
ДА ДАЛИ НЕ БИ БИЛО ПУТА!
ДОБРО! ПЕЗДЕСЕТ ХИЉАДА!
ВАЖИ! А ПЕДЕСЕТ ЗА ПУТ!
НЕ МОГУ ДА СЕ СЕТИМ КАКО СЕ УБЕТ-ЉИВАЊЕ ЗАВРШИЛО!
НИ ЈА! ПРОМЕНИМО ТЕМУ!
ЈА СЕ СЕЋАМ! УСПЕЛИ СТЕ, ГАЗДА, ДА ПУТА-ЊЕ ПЛАТИТЕ САМО ХИЉАДУ!
АХ, ДА! СЕТИО САМ СЕ!
АЛИ ЈЕ ЗАТО ПУТ КОШТАО ДЕВЕДЕСЕТ ДЕВЕТ!
ХА! ХА! И ЈА САМ СЕ СЕТИО!
И, ШТА ЈЕ С МОЈИМ „ДРАГИМ ПРИЈАТЕЉЕМ"?
ИМАТЕ ЛИ КЊИГУ ДАЛИКЕ?
ЕВО ГА!
ОДЛИЧНО! ИДЕМО ДА ПИТАМО ИНФОРМАЦИЈЕ!
УБАЦИЋУ У МАШИНУ ЊЕГОВО ИМЕ, ДАТУМ ОДЛАСКА, ГОДИШТЕ, ТЕЖИНУ, ВИСИНУ, ГОДИШТЕ ЊЕГОВЕ БАБЕ, БРОЈ ЦИПЕЛА, ПРИЧЕШЉА ОВДЕ... И ... НИШТА!
?
ТИ! ТИ! ТИ!
МОРА ДА САМ НЕШТО ПРОПУСТИО!
ИМЕ МОЈЕ БАБЕ!
ПОЛ?
26

СЕТИО САМ СЕ!
ЗА ТО ВРЕМЕ, У ПАЛАТИ...
О, ГОСПОДАРУ, ПОЛУДЕО САМ! ВИДИО СЕБЕ! ДУГИ ИКАТУЉАЊИКАТУ, ИКАДАРИ... ДРИ...
?
НЕДОСТОЈАН САМ ДА ВАС УБУДУЋЕ ЛЕЧИМ! МОГАО БИХ ДА ПОГРЕШИМ!
ТО ЗНАЧИ ДА ЈЕ МОЈ РЕМЕДИЈАТИВНО МРШАВЉЕЊЕ МОЖДА ГРЕШКА!
НИСАМ ВАМ НИКАД НИШТА НАРЕДИО! ИЛИ МОЖДА ЈЕСАМ? ЈОШ САМ ЛУДИ НЕГО ШТО САМ МИСЛИО!
УЗАЛУД САМ НАРУЧИО ОДЕЋУ ЗА МОЈУ ТИРАЊАВУ ВЕРЗИЈУ!
МРШАВЉЕЊЕ БИ БИЛО КАТАСТРОФА! ВИ ЋЕМАТЕ МИШИЋЕ ВЕЋ САДА САЛО! КАД БИСТЕ СМРШАЛИ, НА ШТА БИСТЕ ЛИЧИЛИ!
ТИ СИ ПОЛУДЕО! ЈА САМ ЗБОГ ТОГА СРЕЋАН, ЈЕР МЕ ОВИ СПУРТ ВИ УМАРАЈУ! ЈАО, МОЈ СТОМАК!
МИЛОСТ, ГОСПОДАРУ!
ЗАВОЛЕВИО САМ ЈА ОБУЋЕМ МОЈЕ ЛАПИЧЕ САМ ОДВАС И ДА УЗМЕМ ЧАРОБНИ ШТАПИЋ!
БАШ ВАМ ЛЕПО ПАШЕ!
ВЕЋ НЕКОЛИКО ГОДИНА ЖИВИМ У ДВАДЕСЕТОМ ВЕКУ, КОЈИ ИМА СВОЈИХ ПРЕДНОСТИ, АЛИ И НЕДОСТАТАКА. МАГИЈА НАШЕ ЕПОХЕ!
ОВА ЊИХОВА МАШИНА ЋЕ ЗАХВАЉУЈУЋИ МОМ ЧАРОБНОМ ШТАПИЋУ, ПОСТАТИ НАША МАГИЈА.
ГОВОРИ!
ТРОРУН ЕЛ ПУСАХ ЈЕ У ВЕРДУНУ, ФРАНЦУСКА, 1916. ГОДИНЕ, ТЕШКО РАЊЕН...
МОЖЕ Л.Л. ДА СЕ ВРАТИ У БАДАД?
ДАЈЕР ЊЕГОВО ВРЕМЕ ИЗГНАНСТВА ЈЕ ОДАВНО ИСТЕКЛО! ТРЕБА ДА КАЖЕ САМО МАГИЧНУ РЕЧ КОЈУ ЋЕ СИГУРНО РЕЋИ КАД ДОЂЕ К СЕБИ!
У ПАЛАТИ...
МИ! МИ! МИ! МИ!
ИСЦРПЉУЈУЋЕ!
27

ХОЋУ ДОЛЕ!
ШТА ЋЕ БИТИ СА МНОМ?
ШТА РАДИМО СА ОТКАЧЕНИМА?
ИЛИ ИМ ОТФ'ЛКАРИМО ГЛАВУ, ИЛИ ИХ СТРПАМО У ЧАК И БАЦИМО У МОРЕ, ИЛИ ИХ УГУШИМО...
ШТА?
ГЛУ! ГЛУ! ГЛУ!
МОЖЕШ ЛИ МЕНЕ ДА ПОШАЉЕШ НА НЕКОЛИКО САТИ У ВЕРДИН?
МОГУ! КОШТА ТРИСТА ХИЉАДА!
КОЛИКО? ТО ЈЕ СУВИШЕ! ЗАШТО ТОЛИКО?
РЕЋИ ЋЕ ВАМ ОВАЈ МАЛИ ГЕНИЈЕ!
ЗАТО ШТО ЈЕ ЗЕЛЕНОМ ЗЕВИР / ДОГОРЕЛО ДО НОКАТА И НЕ МОЖЕ ДА СЕ ЧЕШЕ!
ГДЕ ДА НАЂЕМ ТОЛИКУ ЛОВУ?
РЕЋИ ЋЕ ВАМ И ТО!
У ВАШОЈ СОБИ... У МАДРАЦУ ЈЕ МЕТАЛНИ КОВЧЕЖИЋ!
ВАЖИ, ПРИСТАЈЕМ! ПЛАТИЋУ КАД СВ ВРАТИМ! МОЖЕ?
НЕ МОЖЕ, ЗАТО ШТО НЕБЕТЕ ПЛАТИТИ! ПОТПИШИТЕ ОДМАХ ВИРМАНСКИ НАЛОГ!
ПОТПИШИТЕ!
ГРРР!
МОЖДА САМ ЛУД, АЛИ НИСАМ БУДАЛА!
БЕЖИ! ШТА ЋЕМО САД, О ГОСПОДАРУ?
ЈА НИШТА, АЛИ ТИ ТРЕБА ДА ЈУРИШ, ИНАЧЕ...
ПОТПИС ЈЕ ЛАЖАН! ПОНОВИТЕ!
НЕ МОЖЕ СЕ ПРЕВАРИТИ! ХА! ХА!
ГРРР!
ЕВО НАГРАДЕ ЗА ЛАЖНО СВЕДОЧЕЊЕ!
ОВА ЋАЛА ВАС СКУПО КОШТА!
ДОБРО СТЕ ГА ИМИТИРАЛИ!
ЈЕ ЛИ ТО БИЛА КОПИЈА ИЛИ БЛИЗАНАЦ?
ИДЕМО ЛИ? ЈА ИМАМ И ДРУГА ПОСЛА!
САД КАД СМО СЕ ПОГОДИЛИ – МОЖЕМО!
АЛИ, ТО ЈЕ МОЈ КОВЧЕЖИЋ!
ИДЕМ ЈА ДОЊЕ-ЋЕ СА ВАМА! СТАВИЋУ ПАРЕ НА МОЈ РАЧУН У ШВАЈЦАРСКОЈ!
ЗАШТО ИДЕМО ТАМО, ГАЗДА?
28

ДА СПРЕЧИМО ТРОРУНА ДА ДОЂЕ К СЕБИ!
ЈА ЖИВИМ ОДЛИЧНО! ИМАМ ВИЛУ У МОНТЕ КАРЛУ, ВОЗИМ „РОЛС-РОЈС“, КУПАМ СЕ У ОЛИМПИЈСКОМ БАЗЕНУ!
ГДЕ ЈЕ ЛУДАК?
ОН!
ОПЕТ!
ИЗА ЛЕЂА СУ МИ!
ОДОШЕ МИ ОЧИ САМЕ ПОЗАДИ!
ХИ! ХИ! ГЛЕДАМ СЕБИ У ГЛАВУ!
ОВО ЈЕ ДА ЧОВЕК НЕ ПОВЕРУЈЕ!
САД СМО У ПРОЈЕКЦИОНОЈ САЛИ! ПОЈАВИЋЕ СЕ СЛИКЕ НА ЕКРАНУ!
КАКО ЋЕМО ПРЕПОЗНАТИ, ТРОРУНА!
ТО ЋЕ БИТИ СУДБИНА!
А ПОВРАТАК?
АЛИ...
...ТО САМ ЈА!
КАО КАЛИФ! У БУДУЋНОСТИ! ЗНАЧИ, БИЋУ КАЛИФ УМЕСТО КАЛИФА!
НЕМАТЕ ВИ ТАЈ ОРЛОВСКИ ПОГЛЕД И ОДЛУЧНУ БРАДУ, ГАВДА!
СЛИКА ПРЕ ОВЕ!
СПРЕМИТЕ СЕ! ГОДИНЕ БРЗО ПРОЛАЗЕ!
ЗА ПОВРАТАК, ПРОГРАМИРАНИ СТЕ ЗА ЈЕДАН ДАН! У СЛУЧАЈУ ОПАСНОСТИ, ОТКУЦАЈТЕ 3615 БАГДАД И ВРАЋАТЕ СЕ ОДМАХ!
ОПАСНОСТ?
ОВО ЈЕ АТЕНТАТ НА ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИКА ФЕРДИНАНДА! ЈОШ САМО НЕКОЛИКО СЛИКА!
ОВО ЈЕ ВАША СЛИКА! СРЕЋНО!
ЗАШТО СРЕЋНО? ЈЕСТЕ ЛИ ВИ ПОУЗДАНИ?
ЈА НЕЋУ, ГАВДА!
НАПРЕД!
29

КРАЈ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

ARAGONÉS

БАЗ и БЕЛ

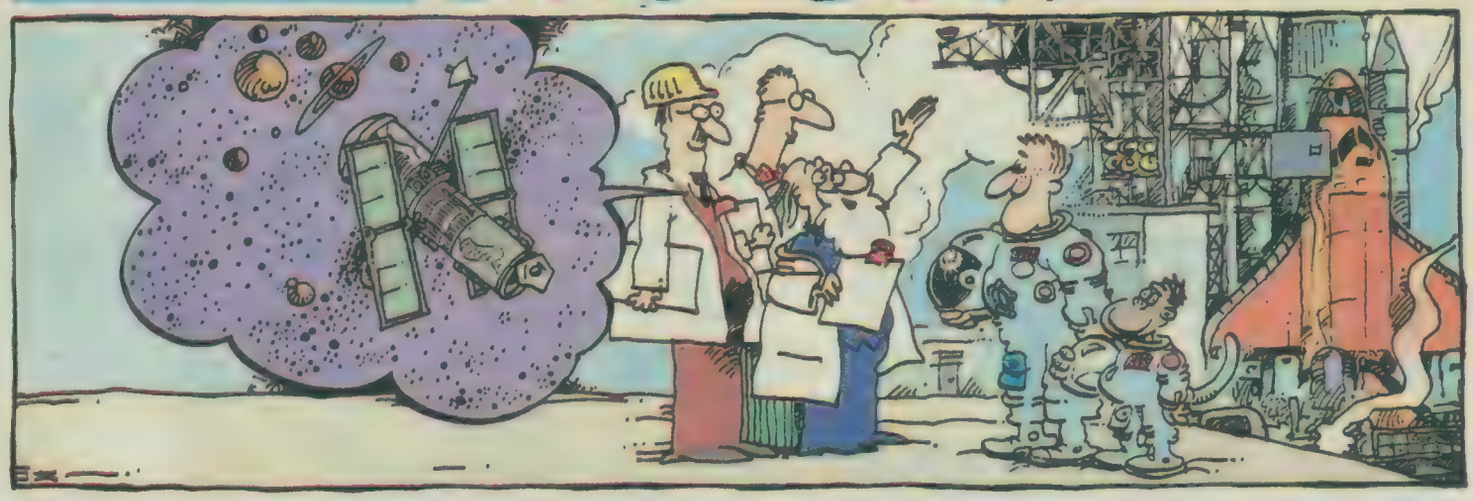

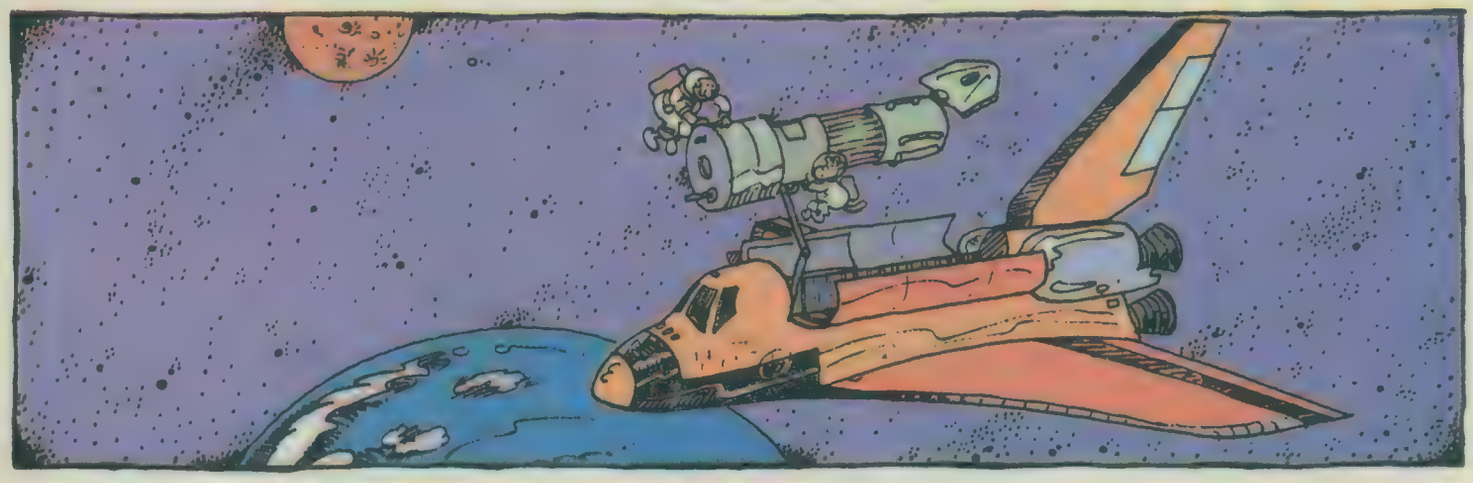

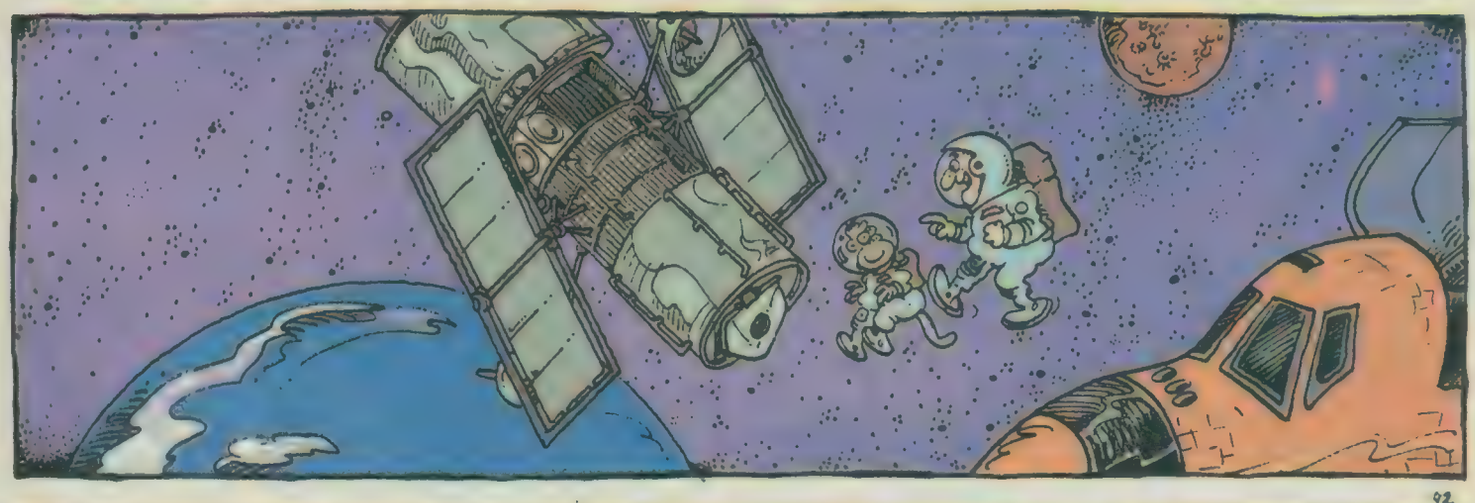

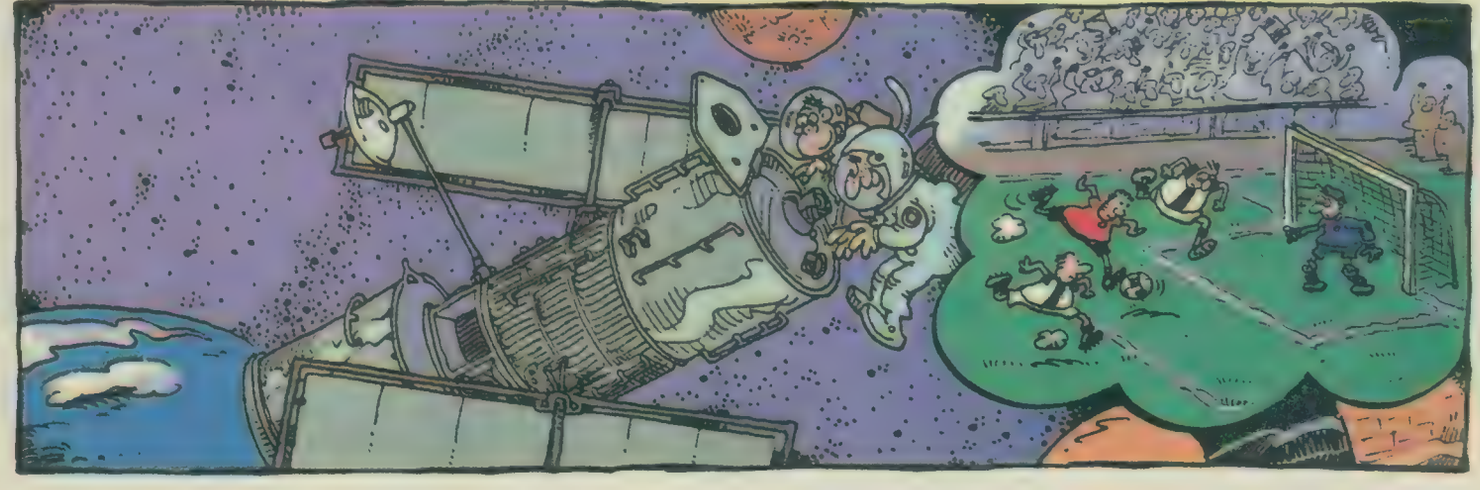

ШТЕТА ШТО НИСУ ИЗМИСЛИЛИ КОШАРКУ

Често се поставља питање зашто су диносауруси били толико велики, неки од њих прави џинови. Део одговора гласи: они су били гмизавци, стручније рептили, а гмизавци расту непрекидно, до саме смрти. Чак и наши данашњи крокодили и корњаче целог живота расту мада што су старији све спорије. Диносауруси су имали далеко боље услове од данашњих гмизаваца који и нису неки дивови. Као прво, нису имали баш никакву конкуренцију јер су били једини народ на планети. Друштво су им правиле, како смо већ рекли, само рибе, бубашвабе и понеки рак. Нису постојали ни људи ни друге веће или опасне животиње да им кваре расположење и компликују живот.

Све у свему, диносауруси нису уопште имали непријатеља осим што су често били у међусобном непријатељству. С мало среће већина њих поживела би и више од сто година. А, пошто су већи и јачи диносауруси водили главну реч, њихове [illegible] њихове деце наставила су да расту и јачају још бржим темпом.

Да су се само сетили неког спорта, као што је кошарка, били би до дан-данас без премца. Какви „Лејкерси", какви Југословени!

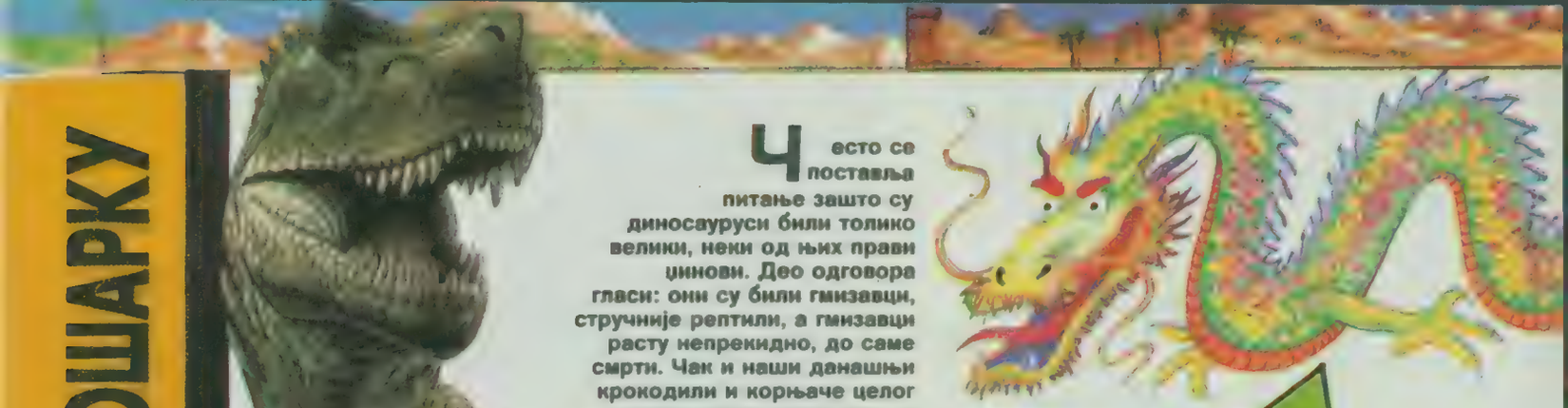

ЗМАЈ ЈЕ ЊИХОВ ПОТОМАК

Змајеви који бљују ватру аждаје и друга митска чудовишта из древних бајки могли би лако да буду надахнути ликом и обличјем диносауруса и то апатосауруса или тираносауруса рекса. односно оним што је од њих преостало

Верује се бар многи у то верују да су древни народи смислили змајеве и слична страшила пошто су нашли и видели скелете диносауруса Те бајке међу њима и наше народне приповетке настале су пре хиљаду и петсто година када није било научника да стручно протумаче чудноватe џиновске костуре

Када су наишли на фосиле великих диносауруса. ти давни људи покушали су да замисле како су изгледала бића којима су такви скелети припадали и дошли су до закључка да су то морала бити зла и моћна створења можда чак и с чудноватим особинама

Плодове своје маште забележили су у причама и бајкама које и ми данас читамо јер су се преносиле помало се мењајући. с колена на колено до наших дана

Чувени источњачки змајеви вероватно такође воде порекло од диносауруса како су их замишљали Кинези који већ више од две хиљаде година налазе праисторијске фосиле по пећинама и коритима исушених река Они су чак њихове кости и зубе млели за медицинске потребе. али и прављење лековитих очију

ТИРАНОСАУРУС РЕКС ЈЕ ИМАО ЗУБЕ ВЕЛИЧИНЕ БАНАНЕ, АЛИ МНОГО ОШТРЕ И УБОЈИТЕ

ЛОБАЊА ТРИЦЕРАТОПСА БИЛА ЈЕ ДУГАЧКА ПРЕКО 2 МЕТРА И ТЕШКА ЧИПОГРАМА

450 kg

ДИНОХИРУС ЈЕ ИМАО „РУКЕ" ДУГАЧКЕ ОКО 2,5 МЕТРА И НА ЊИМА ОШТРЕ КАНЏЕ ДА БИ ШТО ЛАКШЕ РАСПОРИО СТОМАК СВОЈЕ ЖРТВЕ

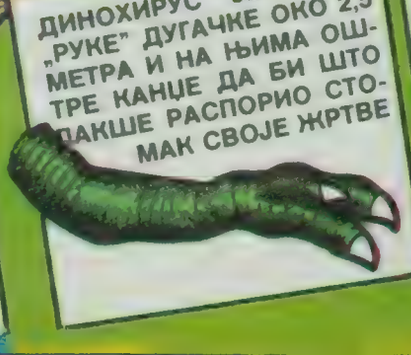

СТРАДАЛИ СУ СВИ ОДЈЕДНОМ

Због чега су диносауруси, у пуној снази и изобиљу, одједном нестали? То нико на свету не зна сасвим сигурно. Зна се само да су помрли брзо, можда чак у року од свега неколико месеци.

Могуће је да су они од њих који су били месождери појели све биљождере, а онда скапали од глади јер другог меса није било на видику? Или су све диносаурусе заразиле и усмртиле бактерије којих је већ тада било у изобиљу? Или су се отровали биљкама?

Али, није уопште вероватно да би и једна од поменутих недаћа поубијала баш **све** диносаурусе.

Многи научници верују да се са Земљом изненада сударио огроман метеор пречника бар десет километара и да се од тог страшног ударца подигла са тла силна прашина од које се небо месецима црнело. Услед тога Земља је могла да се заледи, а затим нагло загреје чим се прашина слегла и помолило жарко Сунце.

Ако је заиста било тако, онда су диносауруси помрли од садејства ужасне хладноће, глади и нагле неподношљиве врућине.

Ова метеорска претпоставка добила је велику подршку када су сићушни комадићи стакла случајно нађени на Хаитију у слоју глине старом тачно 65 милиона година што се подудара с временом помора диносауруса.

Стручњаци су одувек и тврдили да су, ако је џиновски метеор заиста тресnuo о Земљу, од судара морале да се направе честице чистог стакла, баш као што и јесу оне нађене на Хаитију.

Било како било, једно је сигурно: диносауруси су помрли, и то рекордном брзином, зато што се, без обзира на разлог, нагло променила средина у којој су живели. Они, наравно, на то нису могли да утичу.

То би нама, данашњим људима који могу да утичу на своју околину, могло да послужи као добра лекција очигледне наставе о којој треба хитно размислити.

Такве трагедије не дешавају се само другима а ми, за разлику од неинтелигентних диносауруса, дајемо све од себе да што пре уништимо и нашу зеленоплаву планету и простор око ње.

У ЛОВ НА ЗЛАТНУ ЖИЛУ ДИНОСАУРУСА

Њихове кости затрпане су испод песка пустиње Гоби, испод ледених плоча Северног пола, испод градова и села широм света, чак и испод цвећа у нечијој башти или жита на њиви. Саставити скелет од покупљених костију и кошчица личи на највећу и најтежу слагалицу која може да уђе у Гинисову књигу рекорда

Људи који прекопавају Земљу уздуж и попреко да би нашли неку кошчицу, кост, зуб, пршљен или, с доста среће, већи део скелета диносауруса подсећају на некадашње трагаче за златом из времена Велике златне грознице. И они често раде на бившем Дивљем западу, и они понекад испирају песак и муљ речних корита у нади да ће се на дну решета појавити бар неки остатак диносауруса. А када их нађу, понашају се као да су наишли на златну жилу.

Ти људи зову се палеонтолози или, мање стручно, ловци на фосиле. Неки од њих су прави научници, други су аматери. Фосили су им заједничка страст.

Ти фосили могу се наћи и сасвим случајно, онако у шетњи, али то је ређе и обично се догађа људима који за њих нису заинтересовани. Иначе, пронаћи остатке скелета диносауруса који леже под наслагама земље, леда, воде и ко зна чега још већ око 65 милиона година занимљив је посао, али и тежак и за успех је, осим знања и шестог чула, потребно и нешто среће.

Када палеонтолози крену на налазишта, они са собом носе и нарочите геолошке мапе које показују о каквом се тлу ради. На могућем налазишту они прво испитују терен шпартајући по њему километрима и сваки час се сагињући не би ли угледали неки знак, парче кости, на пример, који би им указао да ли и где да почну с копањем.

Палеонтолог Николас Хотон из Националног музеја природњачких наука Смитсонијанског института тврди да су деца у том послу без премца јер им је вид оштрији него код одраслих па им не промиче ни најсићушнија трунка.

Ископавања се углавном обављају лети и палеонтолози после напорног врелог дана не могу да оду кући да се истуширају, легну у меку постељу и замраче собу да би се одморили и наспавали за

Десно горе: деца на лицу места посматрају ток ископане кости игуанодона. Доле: на Ег Маунтину (Планини јајета) у Монтани нађено је прво читаво диносаурусово јаје на западној хемисфери

ЏИНОВСКИ ЉУДИ

Неко је случајно, још пре триста година, пронашао бутну кост мегалосауруса и, немајући појма шта држи у рукама, савесно је предао кустосу Енглеског музеја Роберту Плоту. Господин Плот је кост добро осмотрио и закључио да припада давно изумрлом џиновском човеку.

сутрашњи посао. Њихове куће су далеко и они кампују код самог налазишта. Једном се једно такво камповање завршило боље него што је ико очекивао.

Екипа палеонтолога Џека Хорнера постављала је шаторе на Пајн Бјут Свамп Призерву у америчкој држави Монтани. Клинови шатора једног члана екипе никако нису улазили у земљу и, када су остали дошли да му помогну, баш на том месту нашли су хрпу костију мијаосауруса у које је ударао клин.

Џек Хорнер сматра да је у тој области угинуло најмање десет хиљада диносауруса и место се од тада зове Кампосаурус Квери. Хорнера је, изгледа, срећа прилично хтела. Он је, са члановима свог палеонтолошког тима, нашао јаје диносауруса старо милионе година и још неразбијено, прво такво нађено у западном делу света.

Ово откриће узбудило га је више него да је тог часа постао председник Сједињених Америчких Држава. Он је усхићено причао како је у јајету још постојао сићушан скелет тог нерођеног диносауруса. А та област заувек је добила своје садашње име: Ег Маунтин, односно Планина јајета.

Понекад, мада ретко, палеонтолози добијају више него што су се надали када су кренули на терен. Једном је Николас Хогон, на налазишту у Јужној Африци, објашњавао туристима како ће да ископа скелет дицинодонта. Он ће, рекао је, почети од лобање и копати дуж кичме све до диносаурусових бедара.

С речи је прешао на дело. Почео је да копа, и копа, и копа... и, када је већ помислио да ће се онесвестити, дошао је до још једне лобање. Не, то није био двоглави диносаурус, како су помислили окупљени посматрачи, већ су се два скелета налазила тик један крај другог тако да су им се кичме пружале паралелно, с главама на супротним странама!

Човек не мора да буде палеонтолог да би направио мало или велико откриће. У лето 1990. године неки људи из америчке државе Монтане случајно су налетели на старе кости. Нису их ни оставили ни бацили него однели у Музеј Стеновитих планина где ради Џек Хорнер. Кости су припадале тираносаурусу рексу!

Палеонтолози су се сјатили око места где су кости нађене и ископали скелет дугачак преко дванаест метара. То је најкомплетнији тираносаурус рекс који је икада нађен.

И прошлога лета екипе из Музеја Стеновитих планина ишле су да траже скелете трицератопса, дромеосауруса и неких других недовољно познатих врста диносауруса. На питање има ли уопште још тих праисторијских џинова с обзиром на то да су толики већ откопани Џек Хорнер одговара: „Да их нема, ја се тиме више не бих бавио!"

Јуна 1990. године палеонтолози су ископали овај преко дванаест метара дугачак скелет тираносауруса рекса и то на месту где су неки људи случајно наишли на старе кости и однели их у музеј

Палеонтолог Џек Хорнер, увек спреман за лов на диносаурусе у било коме куту наше планете

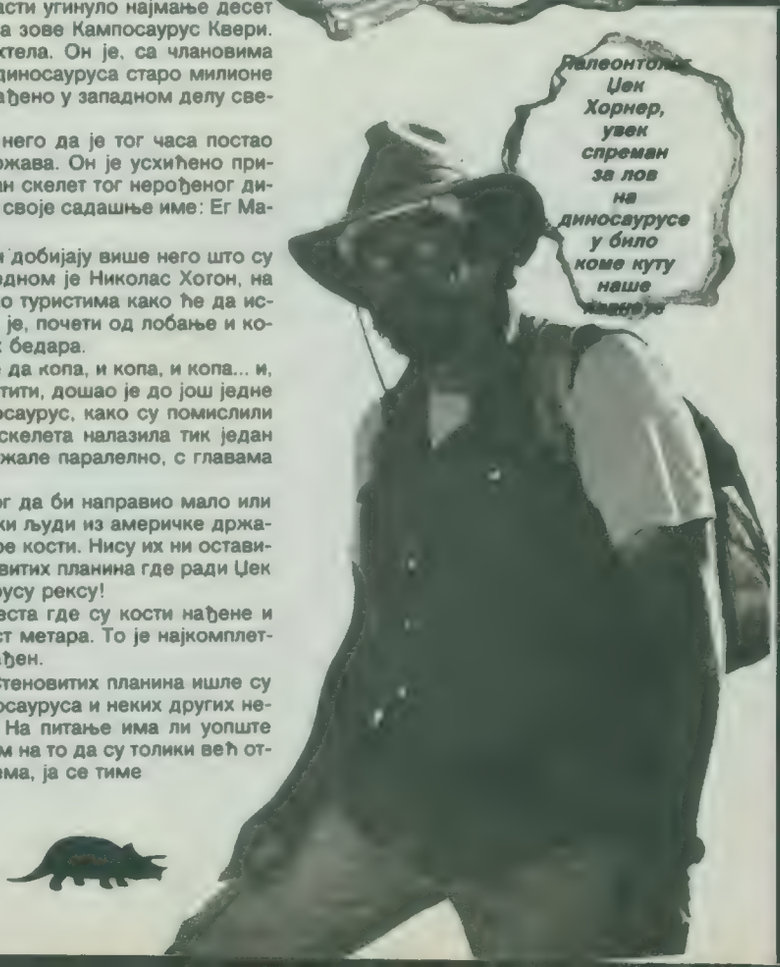

ШТА ДА СЕ РАДИ С КОСТИМА

Када се ископају делови скелета, посао палеонтолога и других стручњака није завршен. Слике приказују врхунац поступка, од лабораторије до завршеног диносауруса који ће красити музеј

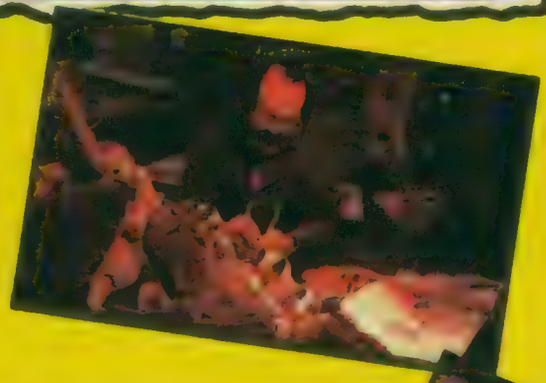

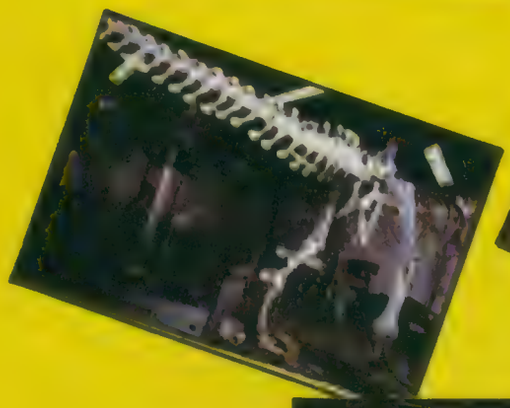

Техничар у лабораторији са скелета (слика лево) пажљиво уклања прљавштину и делове стена уз помоћ инструмената који личе на зубарске, али и мајушних чекића и пијука. Пошто се, затим, очишћене кости проуче да би се сазнало више о животу диносауруса, следећи корак је њихово међусобно уклапање (слика доле) да би се видело шта недостаје

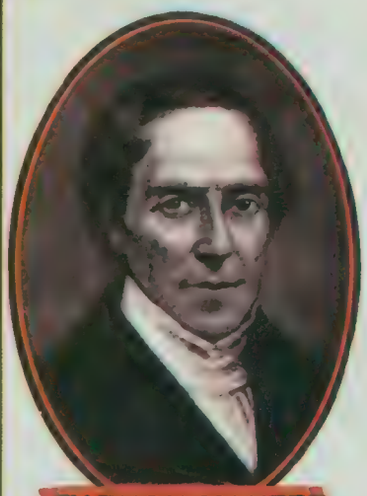

ГИДИОН МАНТЕЛ

ЕДВАРД КОУП

НАЈВЕЋИ ЛОВЦИ ФОСИЛА

Забележено је да је прву кост диносауруса, и то зуб, случајно нашла 1822. године једна дама и то госпођа Мери Ен Мантел док је шетала шумом у близини своје куће у енглеској грофовији Сасексу. Њен муж, уважени доктор Гидион Мантел, био је, опет сасвим случајно, страствени скупљач фосила и ловац на такве ствари. Он је, као стручњак, изјавио да нађени зуб припада огромном гмизавцу биљождеру који је живео на Земљи у геолошком периоду креде.

Тек 1841. године један други Енглез по имену Ричард Оуин објавио је да су ти џиновски гмизавци – или „страшни гуштери" – некада давно становали на тлу читаве Енглеске а, вероватно, и у осталом делу света.

Ова вест одјекнула је као бомба и изазвала лов на остатке диносауруса широм планете. Али, ниједан није био тако успешан и узбудљив као ловови које су, сваки за свој грош, водили господа Едвард Дринкер Коуп и Отнијел Чарлз Марш од 1860. године па надаље. Они су, заједно узевши, на списак диносауруса додали 136 нових, дотад непознатих, врста.

Али, њих двојица нису се међусобно трпели што је имало далекосежне последице.

НИ ЗА ГЛАВУ НИ ЗА РЕП

Године 1898. палеонтолози Америчког природњачког музеја пронашли су огроман скелет и назвали га бронтосаурус. Истина, скелету је недостајала глава, па су му они ставили другу и то погрешну пошто је припадала камарасаурусу. Када су открили грешку, лобање су заменили а бронтосаурус је добио име апатосаурус што би значило „варљиви гуштер". Тиме су ствар запечатили.

Вајар прави калуп скелета, на слици горе тираносауруса рекса, јер су вештачке кости јаче од правих које се љубоморно чувају. Када се, најзад, зна како скелет изгледа, уметници могу да начине моделе диносауруса који делују као стварни (слика десно)

ОТНИЈЕЛ МАРШ

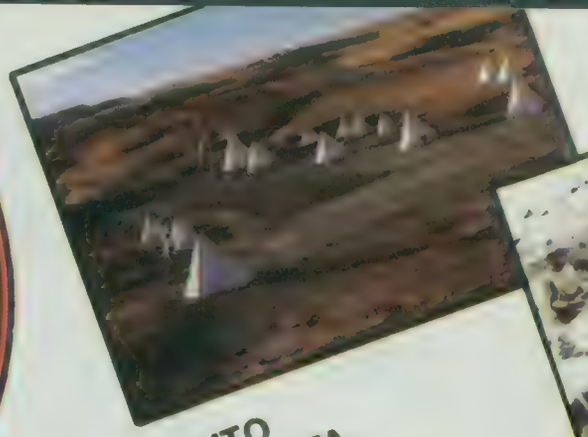

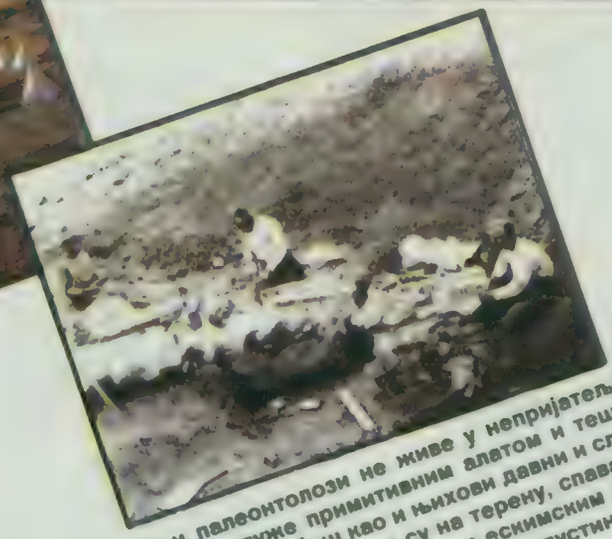

Данашњи палеонтолози не живе у непријатељству, али се још увек служе примитивним алатом и тешким и напорним методама баш као и њихови давни и славни претходници. Неки и сада, док су на терену, спавају у типијама, купастим шаторима сличним ескимским иглуима, јер су, кажу, отпорнији на ветар, што је у пустињи важно, него модерни.

НЕШТО ОД ОНОГА ШТО СУ ПРОНАШЛИ

КОУП
Камарасурус
Целофизис

МАРШ
Апатосаурус
Стегосаурус
Алосаурус
Трицератопс

ВЕОМА ПРИВАТНА СТВАР

Научници се изгледа не либе ничега да би открили што више диносауруса тајни. Тако је госпођа Карен Чин завирила и у њихове тоалете: она је палеонтолог и проучава капролите – што је стручније и финија реч за измет – диносауруса не би ли помоћу њих открила како су се ове огромне животиње храниле. Госпођа засад није сигурна шта су тачно јели али поуздано зна да су јели много. Неки примерци фосилизираног измета већи су од човековог стопала.

Додатак припремила Бојана Дожић

БУКНУО ЈЕ РАТ КОСТИЈУ

Најљућа и најдужа битка на Америчком западу није вођена између белих досељеника и Индијанаца, већ између двојице најбољих скупљача фосила, двојице финих џентлмена

Ове борбе, забележене у историји науке и авантуризма као Ратови костију, беснеле су у сенкама древних стена и провалија, у универзитетским лабораторијама и на страницама стручних новина и часописа.

С једне непријатељске стране налазио се Отнијел Чарлс Марш, угледни професор палеонтологије на чувеном Јелском универзитету у Сједињеним Америчким Државама. Он је био богаташ и колекционар фосила и од самог детињства није презао ни пред чим да би се докопао неког ретког примерка за своју збирку.

На супарничкој страни био је учени природњак из Филаделфије Едвард Дринкер Коуп, такође богаташ, колекционар фосила и веома задрт, славољубив и од оних који не бирају средства да би постигли оно што желе.

И, мада је амерички запад био крцат костима диносауруса и другим праисторијским фосилима, ова два господина љубоморно су чувала своје ископине и болесно се такмичила ко ће први да опише неку нову непознату врсту. Од самог почетка нису се ни поздрављали, а камоли разговарали и правили су један другом најразноврсније пакости.

Нико не зна сасвим поуздано када се непријатељство претворило у прави рат. Можда онога дана када је Коуп 1871. године извршио инвазију на Канзас који је Марш сматрао својом територијом, или када је Марш извргао јавном подсмеху Коупа зато што је наопачке реконструисао скелет „воденог гуштера" еласмосауруса платиуруса?

Рат су један другом објавили 1872. године када су се срели на налазишту Бриџер Бејсен у Вајомингу. Марш је тврдио да за копање на том месту има ексклузивно право. Коуп на његове речи уопште није обратио пажњу и мирно је почео да чепрка и копа.

Маршови људи постављали су Коупу лажне трагове и, да би га преварили, губили дане и снагу копајући на местима где су знали да нема ни трага од неког фосила. Једном су му подметнули делове лобање и неколико зуба.

Коуп је прогутао удицу и сав срећан дао званичну изјаву да су кости лобање и зуби, који су, у ствари, припадали двема врстама, остаци нове, дотад непознате, феле диносауруса.

Касније се догађало да сваки за себе и у строгој тајности, на коју су били заклети и њихови сарадници, открију исту врсту диносауруса и дају јој два различита имена због чега су каснији палеонтолози имали пуне руке посла да размрсе шта је шта и прописно класификују њихове проналаске.

Шифровани телеграми летели су с краја на крај Америке обавештавајући о научним драгоценостима ископаним из праисторијских гробница диносауруса. Стручни часописи, наклоњени једном или другом љутом непријатељу, утркивали су се у објављивању новости с терена да би још брже све што су написали или оповргли или ставили под сумњу.

На важним налазиштима постављана је наоружана стража, шпијуни су се шуњали око хрпа тек ископаних костију, сарадницима из зараћених табора нуђене су неодољиве суме новца само да пређу на супарничку страну и одају коју тајну.

Резултати ових окршаја нису чинили добро палеонтологији. Једном од првих палеонтолога Џозефу Лејдију, који је био очевидац непријатељстава, толико се овај прљави рат смучио да је дигао руке од изучавања фосила и прешао на чистија научна поља.

Приватна непријатељства постала су, најзад, јавни скандал и велика брука. Коуп је оптужио Марша за присвајање фосила који припадају влади и нацији као и за плагијат јер себи приписује рад и налазе својих сарадника и помоћника. Марш је на то узвратио оштрим ударцем оптуживши Коупа да је лопов и незналица.

Рат костију завршио се тек када је Коуп умро 1897. Марш га је надживео за мање од две године. Обојица су отишла на онај свет као пуки сиромаси како то већ бива када се у рату не бирају средства.

Ипак, упркос недостојанственом понашању које је бацило сенку на углед оба ова човека – један од Маршових помоћника назвао их је „великим људима с малим главама" – научни допринос ратника костију заиста је непроцењив.

Коуп је нашао и описао више од 1.200 разних врста фосила на тлу Северне Америке. Марш више од 500. Многи од савршено реконструисаних скелета диносауруса по музејима света њихова су животна заоставштина.

ХИТ ХИТ ХИТ

Дејвид Боуви, његова група и непожељни омот

НЕПОЖЕЉНИ ОМОТ

Дејвид Боуви је са својом пратећом групом објавио нови албум „Tin Machine II" са кога је већ скинут сингл „You Belong In Rock'n'Roll". Одмах по објављивању плоче кренуле су невоље јер је америчка цензура забранила омот плоче на коме се налази илустрација Едварда Бела која приказује четири наге мушке статуе из грчке митологије. Више од пола продавница у Америци одбило је да прими плочу у оригиналном омоту, тако да је издавачка кућа била приморана да га промени. Поводом тога Дејвид Боуви је рекао:

– Колико ја знам, ово је први пут да је нешто што припада академској, класичној уметности, забрањено у Америци. То довољно говори о збуњеном моралу који влада у овој земљи.

Да све буде необичније, слика ових статуа објављена је на насловној страни угледног „Њујорк Тајмса" исте недеље када је Боуви обавештен да је омот његове нове плоче неприхватљив за америчку публику.

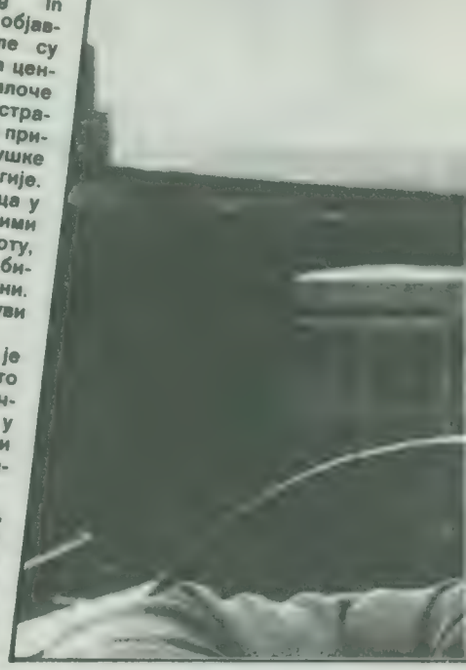

МУЗИЧКА ПОШТА

Драги Забавниче,

Обожавам групу ***„Звијезде"*** *и желела бих да ми напишете нешто више о њима, а посебно о певачу Ренату Метесију. Занима ме и на којој се касети налази њихова песма „Правовјерни плесачи"?*

Јасна из Дарувара

Ренато Метеси је прво био у групи „Патрола" са којом је 1981. године објавио албум „У средини". Затим је основао групу „Звијезде" и објавили су плоче „Имитација живота" (1982), „Мјесто под сунцем" (1984), „Правовјерни плесачи" (1986), на којој се налази песма која те занима и „Лицем према небу" (1990).

Илустровао: Зоран Петканић Петко

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Могу да одговарам цео дан на питања новинара, а да ме читаоци не упознају, нити да било шта о мени сазнају. То је нека врста игре. Мој посао је да новинара држим што даље од праве слике о себи."

Шер

СТАРО ДРУШТВО

● Процурела је вест да ће се Боб Дилен поново ујединити са саставом „The Band" и да ће крајем године одсвирати серију концерата. Дилен је са њима наступао средином шездесетих година а последњи пут заједно су свирали 1976. на опроштајном концерту на коме је Мартин Скорцезе снимио познати документарац „Последњи валцер". Још увек се не зна да ли ће на тим концертима наступати и **Роби Робертсон** (на слици), главни аутор у групи, који ће можда у то време бити заузет промовисањем свог новог албума „Storyville" на коме гостују Нил Јанг, Брус Хорнсби, Блу Најл и Ајрон Невил.

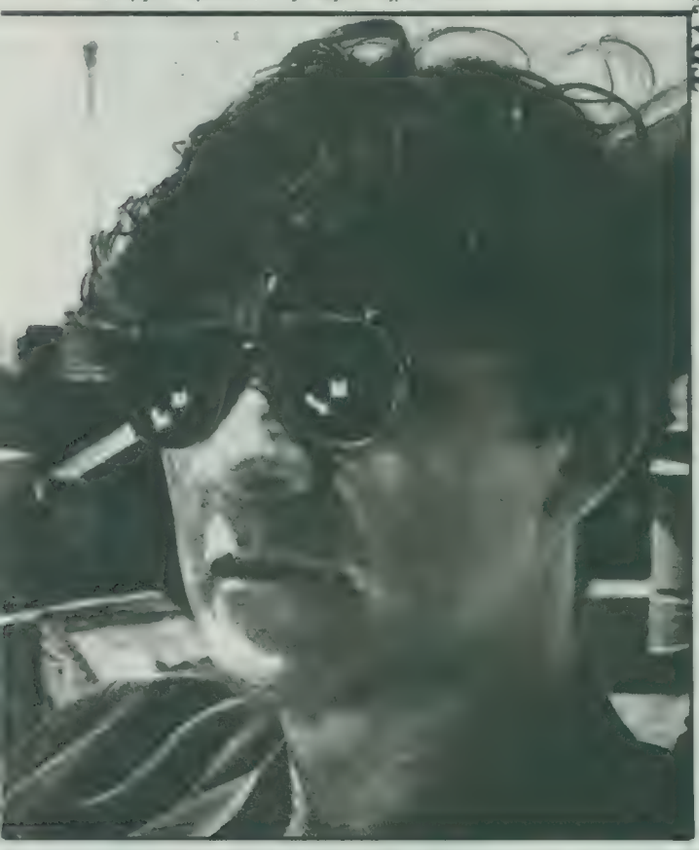

ТРАЖИЛИСТЕ ПЕСМУ

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

● **Принц** ће написати музику за балетску представу која би требало да се изведе у Њујорку крајем ове године. Понуду је добио од „Џефри Бале Компани" једне од највећих и најцењенијих у Америци. У исто време је објављено да ће се његов нови албум „Diamonds And Pearls" појавити са холограмским омотом.

О чему она сања

ако си сама ако постојиш
ако се сећаш ако још желиш
а кад се месец ноћас појави
над крововима њеног малог
града
у шетњу мирно она полази
кроз своје снове хода
сасвим сама
о чему она сања
када нисам са њом
да ли мене зове
да јој дођем у сан
ако си сама ако ме чекаш
ако ме тражиш ако још
желиш
а ја не могу да је пробудим
јер она ноћас тако чврсто
спава
док корача сва у сузама
по крововима свог малог
града

Текст и музика:
Влада и Гиле
Изводе: Влада, Гиле, Пико и Шваба

За све ове године кроз групу је прошло много музичара, само је Ренато стални члан. Последњи албум снимио је са саксофонистом Романом Мартином, бубњаром Горданом Дорваком, басистом Синишом Ткалцем, гитаристима Зораном Вицебаном и Алмиром Шкиљићем, а плочу је продуцирао Маријан Бркић, бивши гитариста „Прљавог казалишта".

Ћао!
Обожавам групу „New Kids On The Block", али не знам шта то име значи.

Марина из Јасенице

Буквални превод гласи: Нови клинци у блоку (или у крају, како год желиш).

Драги Забавниче,
Молио бих те да ми кажеш да ли се група „Алиса" распала и да објавиш адресу вође групе Пилета.

Миша из Грделице

Састав се званично није распао, али су престали са радом пре неколико сезона. Пиле се није одрекао музике и намерава да се бави компоновањем. Његова адреса је: Сарајевска 4, Београд.

Здраво,
Желела бих да знам све о групи „Pogues" и где могу да набавим њихове касете?

Наја из Београда

Ова група долази из Ирске и једна је од најзаслужнијих за популаризацију њихове традиционалне музике. Предводе је певач промуклог гласа Шејн Макгоуен и Тери Вудс који свира мандолину. Шејн је пре овог састава био у панк групама, али је са „Pogues" до савршенства довео мешавину фолклора и других музичких жанрова. Самим тим је логично што користе различите инструменте као што су бенџо, цитра, мандола. О групи не можемо да напишемо све јер би нам то одузело пуно простора, али је битно да су њихова последња два албума „Peace And Love" и „Hells Ditch" објављена код нас. На светској сцени појавили су се 1984. године деби плочом „Red Roses For Me".

ФАНТАСТИКА

Цртеж др Зоран Живковић

Константин Милан

ВЕЛИКИ ЧАРОБЊАК

Детињство је за већину људи најлепши део живота. И како им године одмичу и време одлази у неповрат, тако им неколико тричавих догађаја, бледих и изобличених од зуба времена, постају све дражи.

Ја нисам од оних који су у стању да сатима причају о сочним плодовима из комшијских башти (такве брескве више не расту...), вешто преправљеним оценама у дневнику или о „једном малом гуштеру сакривеном у кутији за шећер, а онда је мама хтела да скува кафу". Увек сам радије гледао испред себе него иза себе.

Можда сам за такве приче још премлад, а можда је све то ипак зато што у мом детињству и није било таквих догађаја. Увек сам био мирно и повучено дете. Живео сам са мајком у омањем стану у мирној стамбеној четврти северног дела града. Никад ми није падало на памет да крадем комшијске полузелене, очајно тврде и киселе бресквe када нисам волео да једем ни оне зреле. Оцене у дневнику никад нисам морао да преправљам, увек сам био најбољи ученик. А што се тиче гуштера и тих ствари, мој мајка је била зоолог и нама је стан увек био препун ретких примерака алголских слепих мишева, једнооких куна са Бета Лире или инфразелених папагаја са Веге и ко би се сетио чега још. И како је онда уопште могло да ми падне на памет да донесем кући обичног сивог гуштера и ставим га у кутију за шећер! Уосталом, моја мајка уопште се не би уплашила гуштера. Једноставно би га изнела из стана као сасвим незанимљив примерак.

И тако, када бих погледао све у целини и изузео то што сам растао без оца, моје детињство је било обично. Не бих рекао досадно и празно јер заиста није било. Волео сам да читам, волео сам часове клавира (ваљда због згодне младе наставнице), волео сам своју хемијску лабораторију у којој сам правио најневероватније ствари на којима би ми позавидели и они што су крали бресквe, само да су икада показали жељу да ми се придруже.

* ◆ *

Ипак, постоји нешто што ми се догодило још у раном детињству, а што до сада још никоме нисам испричао. У оно време реч „тајна" још је имала свој смисао и ја сам ћутао. Тек много, много касније схватио сам да је тај догађај изменио и усмерио цео мој живот.

Имао сам тада непуних шест година. Био сам виши од својих вршњака, био сам мршав и управо су почели да ми испадају први млечњаци. Сећам се да ме је било срамота због тога, па сам најчешће ћутао да ми се деца не би смејала.

Једног летњег поподнева играо сам се у парку испред зграде. Заправо, ту је било мало дечје игралиште које је сваког дана до касно увече врвило од дечје граје, али ја сам се најчешће играо сам у парку поред тог игралишта. Тако је било и тога дана. Чучао сам у трави поред стазе и помно посматрао једну мрављу породицу кад сам изненада осетио да је неко поред мене. Подигао сам поглед и угледао најневероватније створење! Испред мене је стајао висок црнокос мушкарац обучен у црно и заогрнут плаштом направљеним од ситних разнобојних квадрата тканине, попут оних које су носили чаробњаци у мојим омиљеним бајкама.

– Ти си Лато III? – упитао је. – Тебе тражим.

Нисам се уопште уплашио. Човек ми је изгледао тако познат и тако близак да ми се чинило као да је коначно стигао неко кога сам дуго, дуго чекао. Само сам немо климнуо главом и устао покушавајући успут да са неколико неспретних покрета скинем прашину са колена.

– Умеш ли да чуваш тајне?

Сећам се да смо сели на клупу. Сећам се како је нестварно изгледао његов шарени плашт обасјан залазећим сунцем и како сам био поносан када ми је рекао да само ЈА од све деце могу да га видим. А када ме је касније Аника са другог спрата питала ко је онај пајац који је причао са мном, ја сам је оптужио да лаже зато што она НИЈЕ МОГЛА ДА ГА ВИДИ...

Човек ми је причао... О малој жутој кући у предграђу коју су чувала два миришљава јоргована... О дечаку који се звао ЛАТО, исто као и ја, и који је живео у тој кући... О дечаковој мајци која је желела да јој син постане лекар попут ње... О Великом Чаробњаку који једини може да каже детету шта ће постати када одрасте и који долази само одабранима... А тај дечак јесте био одабран, одабран да постане командант велике истраживачке свемирске крстарице која ће небројене векове обилазити свемирска пространства у потрази за новим... И Велики Чаробњак га је посетио...

– Је ли тај дечак постао

командант? – питао сам. – Јеси ли ти Велики Чаробњак? Зато имаш шарени плашт? Јесам ли и ја „одабран"?

Човек је на свако моје питање одговарао потврдним климањем главе Онда ми је испричао нешто што тада нисам могао да разумем и ваљда зато нисам могао ни да упамтим, али се одлично сећам да ми је рекао:

– Ти волиш да учиш и да истражујеш, волиш све што је ново. Зато је и твоје место међу звездама. А дечак из моје приче нестрпљиво те ишчекује. Једног дана, пловићете заједно...

Погладио ме је по коси и чини ми се да га већ у следећем трену нигде више није било. Ја сам поново остао сам. Само, сада сам био богатији за једну тајну.

* ◆ *

Ово што ми се десило до сада још никоме нисам испричао. Чувао сам тајну, живео и растао са њом, али она је, макар подсвесно, увек била присутна у мени. И одлучивала у моје име. Ово кажем зато што сам се и поред све љубави према хемији и музици одлучио за студије психологије нечовеколиких интелигентних организама. Мислим да је данас и деци јасно да предмета мојих истраживања има свуда осим на Земљи. Судбина?

До пре годину дана радио сам у „Свеземаљском истраживачком центру интелигентних врста Универзума" као један од водећих пројектаната. Посао је био занимљив, примања су била натпросечна, пријатељи су ми завидели. Онда сам упознао Селену, оженио се, купио малу али удобну кућу у мирном крају града и ускоро са некривеним поносом новопеченог оца посматрао како се мали Лато IV копрца у колевци. Вероватно би многи рекли да сам имао све што се пожелети може. И вероватно би и били у праву. Само, ја сам одувек желео нешто ново и никад нисам био у стању да повучем црту и кажем: „Ево, постигао сам оно што сам хтео, сада сам срећан". Ја сам увек хтео нешто више. И без обзира на све што сам до тада постигао, био сам незадовољан.

Изненадни позив Удружења алдебаранских и алголских стручњака да им се придружим на терену

прихватио сам са одушевљењем. Знао сам само да имају брод незамисливих могућности, али детаљи ми и нису били важни. Коначно, преда мном је било нешто ново...

Прво путовање требало је да траје седам земаљских година. Што се мене као путника тиче, путовање би трајало око годину дана. Сећам се да је Селена плакала када сам јој саопштио да идем. Рекла је да ће бити стара и ружна када се ја вратим и да је то наш растанак. (Зашто су жене увек тако патетичне? Једног дана тиме ћу се детаљније позабавити).

– Зар и твој син мора да одрасте без оца? – питала је.

Ја у томе нисам видео ништа лоше. Мени отац никад није недостајао. А како је и могао да ми недостаје неко кога никада нисам упознао?

И тако сам отишао.

* ◆ *

Сада сам поново на родној Земљи. Прошло је годину дана проведених на броду. Пуно рада, пуно непроспаваних ноћи, али и пуно задовољства. Ипак, време које човек проведе на броду незамисливо спорије пролази од оног проведеног на Земљи. Обузме те нека чежња и чак и оно што те је некад нервирало постане ти драго и блиско. Да ли је онда чудно што сам сате и сате проводио размишљајући о свом сину и Селени?

Селену сам изгубио. Тога сам био свестан још оног тренутка када сам напуштао кућни праг. Седам година за жену од двадесет и две је цео један мали живот. Осим тога, мене чека пут до Ориона, па до Веге, затим до... Када се будем коначно вратио на Земљу, ње више неће бити! Можда је боље да је уопште не видим. У сваком случају, биће боље за њу.

А мој син? Јесам ли и њега изгубио? Сада има седам година. Да ли личи на мене? Да ли и он воли да се игра сам? Да ли му недостајем? Како могу да му недостајем, па он ме не зна! Ипак, он је мој син. И њега не смем да изгубим!

А знао сам и како ћу да га задржим...

Као суманут трчао сам од радње до радње тражећи шарени плашт којим ћу покрити своју црну униформу. Пред очима ми је играла слика Великог Чаробњака из мог детињства. Слика мог оца! Да ли је могуће да ми је требало толико времена да схватим?

* ◆ *

Кад сам га нашао, седео је на клупи и читао књигу.

Ти си Лато IV? – питао сам. – Тебе тражим.

Мала куштрава глава се подигла и у бистрим црним очима угледао сам блесак неразумљивог препознавања. И тог тренутка постао сам сигуран да ће и мој син једног дана запловити непознатим стазама и да ћу попут мога оца и мога деде имати довољно времена да га тражим и да га нађем негде међу звездама...

РЕШИТЕ НАУЧНОФАНТАСТИЧНУ ЗАГОНЕТКУ

„Политикин Забавник", у сарадњи са водећом домаћом SF едицијом ПОЛАРИС, позива све поклонике научне фантастике да провере своју домишљатост и оштроумност решавајући замршене SF загонетке чији је аутор познати амерички математичар Мартин Гарднер.

Из Гарднерове књиге „ЗАГОНЕТНЕ SF ПРИЧЕ" „Политикин Забавник" ће у наредним бројевима донети по једну од њих која завршава неким изазовним SF проблемом. Ако се храбро ухватите укоштац с њим и нађете решење, пружа вам се прилика да добијете вредну награду: врхунске научнофантастичне књиге у издању библиотеке ПОЛАРИС – и то по властитом избору!

Прву загонетну SF причу **„Изгубљени на Капри"** доносимо већ у овом броју. Пажљиво је прочитајте и напрегните SF вијуге! Наћи ћете решење! Брзо га запишите, ставите у коверат и пошаљите на адресу **„Политикиног Забавника" (Македонска 29, 11000 Београд – са назнаком „За Забавникове SF мозгалице")**. Ваше писмо треба да стигне у редакцију „Политикиног Забавника" најкасније до четвртка 7. 11. 1991.

Но, поред (тачног) решења, очекујемо да у писму наведете и ваш избор једне од врхунских SF књига из огласа библиотеке ПОЛАРИС, коју ћете добити под два услова: ако сте уистину дошли до тачног решења и ако сте имали среће приликом извлачења. Библиотека ПОЛАРИС наградиће, наиме, у сваком колу по десет домишљатих љубитеља SF прича, који ће, као што је уобичајено, бити извучени жребом – разуме се, ако уопште буде десет тачних одговора, с обзиром на сложеност загонетке...

Но, не очајавајте: без обзира да ли дођете до решења или не, да ли имате среће приликом извлачења или не – врхунска SF дела едиције ПОЛАРИС и даље су вам доступна. Ако вас награда мимоиђе, све што је потребно да учините јесте да попуните наруџбеницу уз оглас ПОЛАРИСА и жељени наслови ускоро ће се наћи у вашој библиотеци...

Дакле, пажљиво прочитајте причу „Изгубљени на Капри", нађите решење, напишите га разложно и јасно, наведите један од наслова из огласа библиотеке ПОЛАРИС, који ће вам припасти ако будете срећне руке приликом извлачења, пошаљите писмо „Политикином Забавнику" до 7. 11. 1991. – а онда стрпљиво чекајте 13. 12. 1991. Тада ћемо, у „Забавнику" број 2085, објавити решење и имена срећних добитника.

У међувремену, разуме се, наша наградна игра се наставља. Већ наредног петка, у новом броју „Политикиног Забавника", чека вас нова SF главобоља у аранжману Мартина Гарднера...

Забавникова SF мозгалица

МАРТИН ГАРДНЕР

ИЗГУБЉЕНИ НА КАПРИ

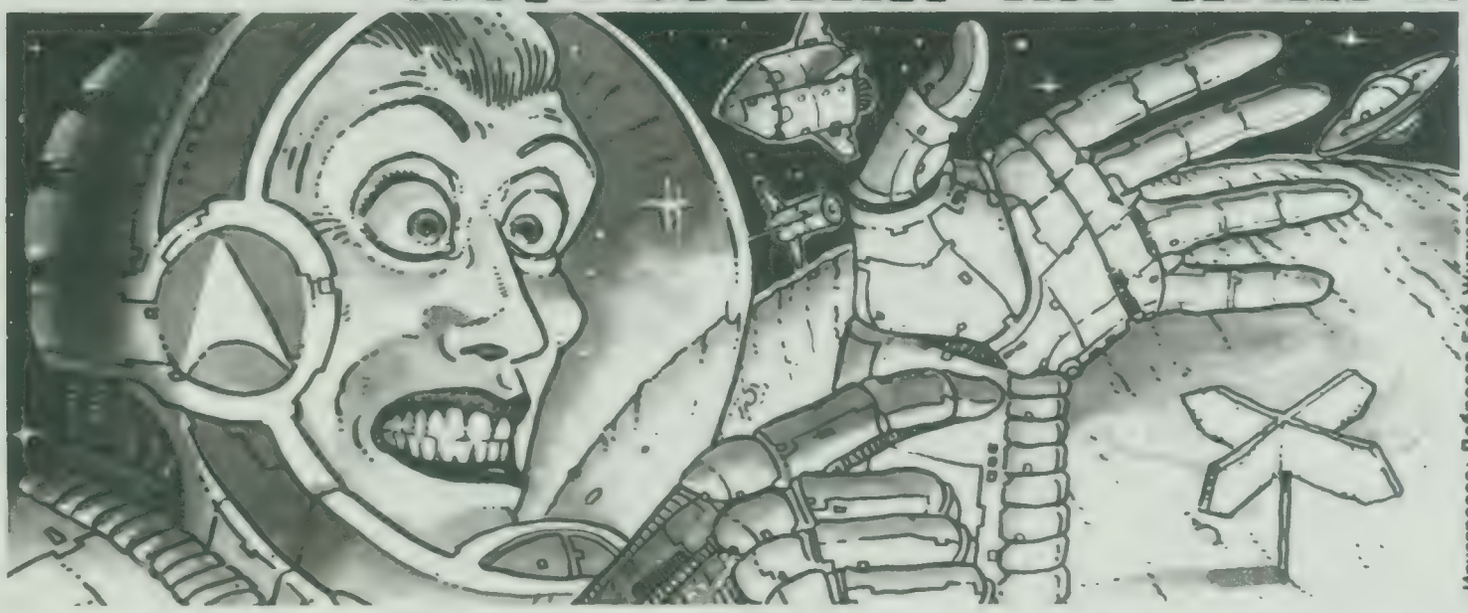

Илустровао: Добросав Боб Живковић

Докторка Зиге, знаменити немачки ванземаљски геолог, била је прво људско биће које је ступило ногом на Капру, пету планету у систему звезде Капела. Неколико месеци она и двојица њених колега истраживали су планету возећи се у нарочитом космоауту.

Капра је отприлике двоструко већа од Земље, али оскудева у води, тако да није погодна за живот. Др Зиге је установила да је посреди углавном гола, пешчана пустош чија је површина равна попут поља Канзаса. Баш као и Земља, Капра се окреће око своје осе. Докторка је означила један пол као северни, а други као јужни, као на магнетском компасу на броду, односно магнетном полу планете, сличном Земљином. Тако се догодило да се географски и магнетни полови Капре подударају.

Последња радио-порука примљена од др Зиге гласила је: „Изгубили смо оријентацију и нисмо у стању да нађемо наш свемирски брод. Јуче смо се превезли 10 миријаметара на југ од нашег последњег логоришта, а затим 10 на исток, па 10 на север. Поново смо се обрели у логору. Залихе хране су исцрпљене. Пошаљите помоћ."

Сви покушаји да се успостави веза са др Зиге, како би се добили тачни подаци о томе где се налази, остали су неуспешни. Немачка влада стога је сместа упутила спасилачки брод кроз Вилерову „црвоточину" 124 Ц 41+. Два дана касније летелица је кружила око Капре, а капетан је намеравао да се спусти у близину Северног пола. Изгледало је, наиме, очигледно да су једино са тог пола др Зиге и њене колеге могли да оду 10 миријаметара на југ, па 10 на исток и најзад 10 на север да би се поново нашли на месту са кога су кренули. Од истраживача, међутим, није било ни трага ни гласа у кругу пречника 20 миријаметара од Северног пола.

– Ах! – узвикну први официр Феликс пљеснувши се по челу. – Тражимо их на погрешном месту. Постоји још једна тачка која се савршено подудара са поруком др Зиге.

– Како је то могуће? – успротиви се други официр Хилда. – Ако су кренули из тачке која је, на пример, неколико километара удаљена од Северног пола, тачка у коју би стигли не би се више поклопила са Северним полом. Што идеш даље на југ, ово непоклапање биће све веће. Ако кренеш са полутара, на крају ћеш се наћи удаљен од полазне тачке пуних 10 миријаметара. Ова раздаљина биће још већа ако се налазиш јужно од полутара!"

Феликс је, међутим, био у праву. Где, дакле, ваља потражити др Зиге и двојицу њених колега?

Најстарија домаћа приватна издавачка кућа

ПОЛАРИС

позива вас да под најповољнијим условима набавите неки од великих жанровских хитова из три привлачне едиције

Едиција научне фантастике ПОЛАРИС

1. Исак Асимов, САБРАНИ РОБОТИ, 800 дин.
2. Исак Асимов, ЧЕЛИЧНЕ ПЕЋИНЕ, 300 дин.
3. Исак Асимов, ГОЛО СУНЦЕ, 300 дин.
4. Исак Асимов, КРАЈ ВЕЧНОСТИ, 300 дин.
5. Исак Асимов/Роберт Силверберг, СПУШТЕНЕ НОЋИ, 400 дин.
6. Артур Кларк, ПАД МЕСЕЧЕВЕ ПРАШИНЕ, 350 дин.
7. Артур Кларк, 2001: ОДИСЕЈА У СВЕМИРУ, 300 дин.
8. Артур Кларк, 2010: ДРУГА ОДИСЕЈА, 400 дин.
9. Артур Кларк, 2061: ТРЕЋА ОДИСЕЈА, 350 дин.
10. Артур Кларк, СУСРЕТ СА РАМОМ, 300 дин.
11. Артур Кларк/Џентри Ли, РАМА II, 450 дин.
12. Артур Кларк/Џентри Ли, ВРТ РАМЕ, 500 дин.
13. Артур Кларк, ГРАД И ЗВЕЗДЕ, 400 дин.
14. Артур Кларк/Грегори Бенфорд, С ОНЕ СТРАНЕ СПУШТАЊА НОЋИ, 500 дин.
15. Френк Херберт, БОЖАНСКИ ЦАР ДИНЕ (I–II), 500 дин.
16. Френк Херберт, ЈЕРЕТИЦИ ДИНЕ (I–II), 500 дин.
17. Франк Херберт, КАПИТОЛ ДИНА (I–II), 500 дин.
18. Фредерик Пол, КАПИЈА, 450 дин.
19. Фредерик Пол, С ОНЕ СТРАНЕ ПЛАВОГ ОБЗОРЈА ДОГАЂАЈА, 550 дин.
20. Фредерик Пол, СУСРЕТ СА ХИЧИЈИМА, 600 дин.
21. Фредерик Пол, АНАЛИ ХИЧИЈА, 500 дин.
22. Фредерик Пол, КАПИЈСКО ПУТОВАЊЕ, 450 дин.
23. Џин Волф, СЕНКА МУЧИТЕЉА, 400 дин.
24. Џин Волф, КАНЏА ПОМИРИТЕЉА, 400 дин.
25. Џин Волф, МАЧ ЛИКТОРА, 400 дин.
26. Џин Волф, ЦИТАДЕЛА АУТАРХА, 400 дин.
27. Џин Волф, УРТ НОВОГ СУНЦА, 500 дин.

Едиција епске фантастике РУНЕ

28. Клајв Баркер, УТКАНИ СВЕТ, 500 дин.
29. Кетрин Невил, ОСМИЦА, 500 дин.
30. Стивен Доналдсон, КОБ ПОГЛАВАРА КЛЕТНИКА, 500 дин.
31. Стивен Доналдсон, РАТ ЗЛОЗЕМЉА, 500 дин.
32. Стивен Доналдсон, МОЋ ОЧУВАЊА, 500 дин.
33. Стивен Доналдсон, РАЊЕНА ДОМАЈА, 500 дин.
34. Урсула Легвин, ЗЕМЉОМОРЈЕ, 600 дин.
35. Урсула Легвин, ТЕХАНУ, 300 дин.

Едиција популарне науке СФИНГА

36. Алберт Ајнштајн, МОЈА ТЕОРИЈА, 300 дин.
37. Алберт Ајнштајн, МОЈ ПОГЛЕД НА СВЕТ, 300 дин.
38. Исак Асимов, ЖИВОТ У СВЕМИРУ, 350 дин.

ВАНРЕДНА ИЗДАЊА

39. Зоран Живковић, ЕНЦИКЛОПЕДИЈА НАУЧНЕ ФАНТАСТИКЕ (I–II), 1200 дин.

НАРУЏБЕНИЦА

Овим се неопозиво претплаћујем на следеће књиге (навести редне бројеве одабраних наслова): _____

Обавезујем се да ћу уплату извршити у року од три дана пошто од издавача добијем поштанску упутницу попуњену на збирни износ наруџбенице.

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ: _____

ПОШТАНСКИ БРОЈ И МЕСТО: _____

УЛИЦА И БРОЈ: _____

ТЕЛЕФОН: _____

Молимо да наруџбеницу попуните читко штампаним словима и да је пошаљете на адресу:

Библиотека ПОЛАРИС
др Зоран Живковић
Сењачка 32
11000 Београд

Сва додатна обавештења можете, целог дана, добити на телефон: 011/652-304

ЕНИГМАТИКА

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА

За водоравно су дати уобичајени описи, а за усправно већ готова решења која треба да сместите у лик. Уколико сте све добро урадили, у првом усправном ступцу добићете име и презиме славне филмске глумице са слике.

ВОДОРАВНО: 1. Река у Србији, притока Западне Мораве – Старо војводство у Немачкој, **2.** Вест, новина – Паразит на овцама и говедима, **3.** Београдска глумица, Ољa – Место код Никшића, **4.** Тешко и напорно радити – Припадник градског подземља, **5.** Истоварање (мн.), **6.** Ознака за дијаметар – Убеђивање, **7.** Млака, локва, **8.** Име певачице „Јуритмикса" Ленокс – Део прибора за коња, **9.** Нивои, **10.** Заповедник, поглавар, **11.** Примамљивати, **12.** Авенија (скр.) – Страна мера за дужину, палац, **13.** Никуда.

УСПРАВНО: АВАНТУРИЗАМ, АЉОША, АМ, АНАЛАВИ, АНАТОМ, БОРИС, ИВ, ИВИЦА, КИДАЊЕ, МЕРИЛО, ПЕНАВА, РОСТОВА, СТАВЕ, СТУПАЊ, ЋИРА, ШТИТАР.

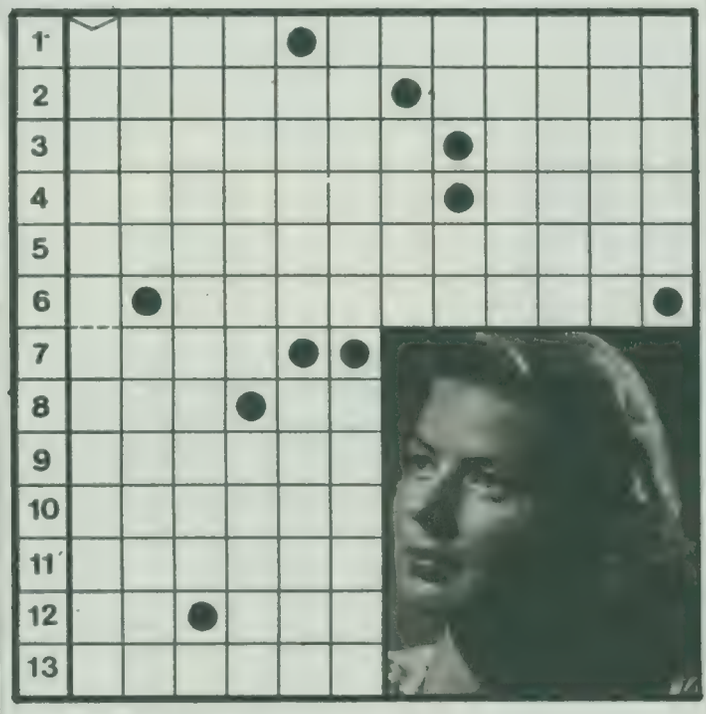

ЛАВИРИНТ

Пронађите пут кроз овај лавиринт!

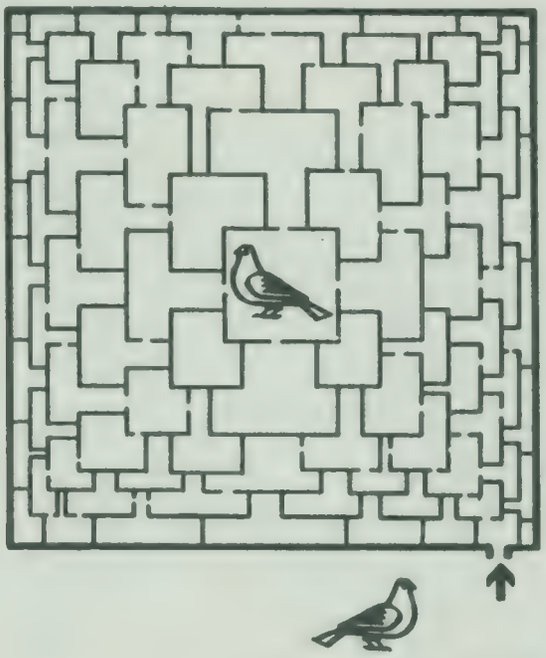

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

Опасне пијавице и још опасније краљевске кобре не могу да спрече оне најхрабрије да крену у авантуру

Скривена Индонезија

ГЛАВОМ ПРОТИВ ЗМИЈЕ

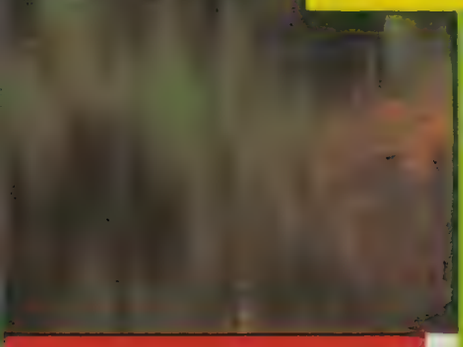

Борнео – област Апо Кајан у источном Калимантану, на граници са Сараваком

Кајани тешко мењају навике и с поносом причају о својим прецима који су веровали да лобање противника доносе напредак и штите их од свих зала, па чак и од уједа отровнице

У овом најудаљенијем крају азијског континента где цивилизација тешко продире још се живи као у прадавна времена – негују се стари обичаји и важе правила из давнина. Кретати се по Калимантану – међу пијавицама, краљевским кобрама, кроз блато, без превоза и уз ризик да се лако заради маларија или тифус, није привлачно, чак ни за оне најодважније, ма колико били жељни авантуре. У овим крајевима живе потомци чувених главосеча који, уз ватру заједничког огњишта и дим дувана, с поносом причају о својим ратоборним прецима. Антрополози и ентолози овде још проналазе трагове истраживача из прошлог века – опипљиве доказе да се овде радило тешко и да посао, најчешће, није ни могао да се приведе крају...

Ово је Апо Кајан, област у источном Калимантану на острву Борнео, негде на граници са Сараваком. Ту, у долини реке Кајан и њених притока, живи једно од најбројнијих домородачких племена, такође названо Кајан, које је, ипак, само једно од две стотине племена народа у свету познатог под именом Дајак.

Шта је то под прагом?

Људи овде уобичајено изгледају, мада су нешто нижи, али падају у очи веома издужене ресице ушију које код неких жена, услед претешког накита, досежу чак до рамена. Осим тога, нема особе која није тетовирана. Кајани то раде од најранијих дана и понављају више пута, ма колико да је то болно, чак и опасно. Обично се на телу представљају слике и призори из маште, али то користи и као знак распознавања везан за друштвени положај појединца. У њиховом друштву, заправо, постоје три класе: робови или ратни заробљеници и њихова деца, обични чланови племена и „парани", како називају своје „аристократе".

Ишчекивање пиринча под гредом заједничке куће

Пут којим пролазе и живи и умрли

Село обично чини једна једина заједничка кућа подигнута поред извора реке, за коју они кажу да је њихова мајка, а радо се смештају и поред ушћа две реке. То је и разлог што испред имена њихових села увек стоји реч Лонг која значи ушће. Овај народ негује паганске обичаје, као и сви Дајаци уосталом, и веома је везан за реку из које користи воду, прибавља храну или се њом превози до својих одредишта. Улази у свако село, као и све просторије у којима живе, украшени су бројним дрвеним скулптурама животиња и предметима везаним за њихов живот и навике. А по остацима костију закључено је да је постојао обичај да се приликом изградње заједничке куће или села жртвује млада женска особа и закопава испод прага улазних врата.

Све осим прасета...

У заједничкој кући обично живи 15 до 20 породица, а то је, иначе, дугачка и узана грађевина од дрвета. Са стране има трем испод којег су у низу распоређени улази у „станове". У средини је обитавалиште племенског поглавице и његове породице и ту се углавном примају гости или ретки намерници. Занимљиво је да су домаћини веома љубазни и странцима ће радо припремити богато послужење. Оброке сервирају у великим дрвеним чинијама или на листовима банане. Највише једу пиринач, сочиво, воће и поврће: У стању су да нештедимице прославе добар лов или улов рибе, али живину или прасе, које чувају и хране у својим двориштима, тешко да ће жртвовати без неког заиста посебног разлога.

Жене које у почетку делују стидљиво и веома послушно за време одмора без устручавања ће се придружити сваком странцу и веома упадљиво заинтересовати за све што овај поседује и што носи на себи.

У овим крајевима пиринач се узгаја на сувом и то заједно с кокосовим орахом и бананама. Припрема терена је мукотрпан посао: прво се обарају стабла, затим вади корење, онда све то заједно спаљује и најзад ђубри земља... Сетва пиринча почиње у јуну, а берба у децембру. Пиринач се млати ручно, помоћу дрвених притки, а све се ради испред самих улазних врата...

Свет умрлих

Дајаци, а тако и Кајани, верују да умрли настављају да живе у „земљи мртвих" до које може да се стигне на различите начине. Они граде посмртни кајак украшен цртежима птица и змија, а покојника, у нарочитом ковчегу, полажу у тај кану који затим пуштају низ реку – да отплови све до мора. Прича каже да је умрлом потребно три дана да би стигао до земље где треба да настави да „живи".

Кајани су ловци на људске главе. То је стари обичај који се понегде и даље јавља. Лов на главе код њих је облик насиља којим се, углавном, даје до знања противницима да је територија села заштићена и да не сме да се повређује. Како немају способности, а ни могућности за организовано одржавање реда као у цивилизованом свету, одрубљивање главе непријатељу омогућује одређеном племену да штити своје границе како би несметано могли да се баве пољопривредом, ловом и риболовом. То је једна врста ритуала који, по њиховом веровању, треба да допринесе јачању моћи и богатства племенске заједнице. За такве прилике вешти ратници излазе у лов на главе и при повратку их дочекују као хероје. Ритуалом је предвиђено да се мозак убијене особе спали, а лобања обеси о неку греду на таваници. Верује се да недостатак оваквих трофеја слаби село, које тиме постаје мета непријатеља, смањује отпорност на болести, уједе змија и разне друге напасти...

Припремио Д. Варагић

Појам лепоте по мерилима Кајана

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Поен из сервиса

Када на телевизији гледам тенис, чујем да судија понекад узвикне „ас", па ме занима шта то значи.

ДРАШКО
Краљево

То је поен који се постиже из сервиса (почетни ударац), односно када један од играча сервира лопту која прође поред другог играча а он је не дотакне ракетом.

Картинг рент-а-кар

Занима ме где могу да купим најјефтинији картинг и колико кошта?

ИВАН САВЧИЋ
Београд

У Београду не може да се купи картинг. Донедавно је могао да се набави од приватника који су га сами склапали, али пошто се у последње време тешко

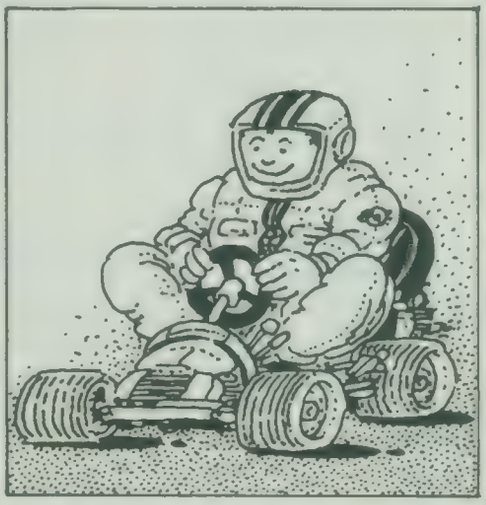

долази до делова, и та могућност је отпала.

У Београду постоји агенција рент-а-кар власника Владе Ковачевића који на Ади Циганлији има полигон за вожњу картинга. Можеш се обратити на адресу: Агенција „Треф", рент-а-кар, телефон 011/222-3743.

Уџбеници за есперанто

Хтела бих да учим есперанто, али не знам како да набавим уџбенике. Желела бих да ми набројите неке од њих или оне погодне за брзо учење есперанта.

ВНОЛЕТА ШИМИЋ
Мостар

Уџбеници за есперанто могу да се набаве у Савезу за есперанто Републике Србије, Теразије 42, 11000 Београд, (имају „Уџбеник за есперанто" др Maruzzi и „Вежбаницу за учење есперанта",

као и разна издања речника) и у „Међународном центру за услуге у култури", Амрушева 5/1, 41000 Загреб. Овај центар је иначе позната издавачка кућа за есперанто литературу.

Наши први феријалци

Од када код нас постоје феријалци и када је у свету отворено прво феријално одмаралиште?

НЕНАД Ј.
Београд

Прве феријалне организације, чија је основна сврха пружање помоћи и обезбеђивање олакшица око летовања школске омладине, код нас је основана 1919. године. После рата ова организација је обновљена 1952. године.

Прво феријално одмаралиште отворено је пре више од једног века, тачније 1876. године, у Швајцарској.

Наручи поштом

Потребан ми је класер за марке, али не знам где могу да га набавим. Молим те да ми помогнеш.

АМИР СЕНИЋ
Зеница

Класер за марке можеш да наручиш поузећем од „Филателије Београд" која се налази у Таковској улици број 7 у Београду.

Љубак и непослушан

Пре неколико дана добио сам хрчка. Желео бих да нешто више сазнам о овој животињи.

КОЉА
Меленци

Овај на изглед љупки створ, може, кажу стручњаци, да буде веома зао. Дугачак до тридесет центиметара, хрчак је само привидно незграпан. Креће се као да пузи, и то ситним корацима, а кад се наљути, показује своју праву нарав. Ако затреба, уме да одскочи доста далеко и високо. Нађе ли се пред неком препреком, савладаће је пузајући уз њу. Посебну вештину показује у копању земље и ту му заиста треба одати признање. У том послу од највеће помоћи су му предње шапе којима се служи као рукама. Њима приноси храну устима, окреће класје из којег истискује зрневље да би га ставио у вређице на образима и да уређује крзно.

Ако га нешто изненади, хрчак се одмах издиже на задње шапе, а предње обеси и у таквом положају оштро пиљи у предмет који га је узбудио. Ако је то „непријатељ", спреман је да се одмах баци на њега и да га шчепа. Кад се брани, дубоко режи и шкрипи зубима

шкљоцајући њима врло брзо и снажно. Ова мала животиња је веома храбра, ако је угрожена, у стању је да нападне чак и човека.

Због овако прграве нарави, хрчак се не сврстава у послушна створења. У природи, чим мало одрасте, напушта родитељски дом, док је као кућни љубимац мало помирљивији и спремнији да живи у друштву.

„Овај мали глодар ужива у зимском сну. Ако током зиме хрчка будеш држао у стално загрејаној соби, то му неће пријати јер не може да утоне у зимски сан који му је неопходан. Предлажемо ти зато да га држиш у незагрејаној просторији. Он ће се ушушкати у пиљевину

Јелена Јелић, Косовке девојке 22/6, 11300 Смедерево – 13 година, воли дописивање и дружење, сакупља постере, украсна писма и налепнице.

Александра Миланов, Бранка Радичевића 14, 18000 Ниш – 9 година, воли природу, животиње и музику, свира виолину, сакупља постере.

Сенка Ибришимбеговић, Трг републике 19, 72270 Травник – 12 година, сакупља постере, свира клавир, бави се филателијом.

Александра Ердељан, Бошка Мијатова 55, 23000 Зрењанин – 9 година, жели да се дописује са вршњацима.

Дијана Мујачић, 3. санџачке бригаде 11/7, 70260 Мркоњић-Град – 14 година, воли музику.

Бобана Нинковић, Димитрија Туцовића 60ф, 14000 Ваљево – 16 година, сакупља марке, воли дружење и путовања, посебно би желела да се дописује са неким из Титовог Ужица.

Бојана Ићитовић, Миће Ковачевића 7, 11060 Београд – 14 година, воли путовања, дописивање и дружење, свира гитару, тренира кошарку, навија за Црвену звезду.

Јелена Роквић, Нова 104, 22400 Рума – 13 година, сакупља разгледнице, салвете и значке.

Маријана Бисерчић, СУ 4/Г ЛХ 1/1 Дарданија, 38000 Приштина – 12 година, сакупља писма и значке.

Слађана Ивановић, Даринке Радовић 10, 34300 Аранђеловац – воли музику, филмове, читање и путовања.

Драгана Шкрбић, Омладинска 17, 26201 Јабука – 14 година, сакупља постере.

и здрав и чио дочекати пролеће, а онда га почасти неком младом биљком и зрневљем које му је иначе основна храна.

Семитско порекло

Занима ме да ли је тачно да су Јевреји народ исламског порекла и да ли је исправно моје запажање да сви Јевреји нису исти – има оних који су веома слични Арапима, као и изразито плавих или риђих.

БЛАНКА
Битољ

Нисси навела откуд ти податак да су Јевреји исламског порекла, који није тачан. Они су семитског порекла а прадомовина им је била у Месопотамији. Историја им почиње номадским периодом пре 40 векова. По традицији, говорном језику, ритуалу, спољашности и изговору деле се на две етничке групе. Једну чине Сефарди, потомци избеглица из Шпаније и Португалије који су се временом населили у Француској, Енглеској, Холандији и јужној Европи. Име су добили по хебрејској речи С'фарад која је у Старом завету означавала име града. Другу групу Јевреја чине Ашкенази који су име преузели од Ашкеназа, једне од личности из Старог завета.

Због миграција, углавном присилних, Јевреја данас има на свим континентима. У разним периодима своје, углавном бурне, историје, овај народ називан је различитим именима – најстарије је Иврим, што значи пречани, односно они који живе преко реке Еуфрат. У тренутку кад им је ојачала национална свест Јевреји су почели да се називају Израелцима (хебрејски Јисраел), према старозаветном трећем праоцу Јакову. Од времена вавилонске превласти устаљује се нов назив Јехудим чије порекло треба тражити у имену четвртог Јаковљеног сина Јехуде (Јуде). Од овог последњег изведени су српскохрватски и словеначки називи: Жидови, Јуде, Жиди, Жудјели, Јудејци.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: Ибар, Шваска, новост, метиљ, грастић, Нудо, ринтати, апаш, истоваривања, д. уверавање, бара, Ени, ам. разине, главар, мамити, ав, цол. никамо.

Географски часопис

Желела бих да се претплатим на часопис „National geographic", па се надам да ћете ми у томе помоћи. Још једна молба: где могу да набавим биљку сансеверију (индијанско перо).

ЦЕЦА

Испуњавамо ти жељу. Адреса овог часописа је: NATIONAL GEOGRAPHIC, P.O. BOX 2174, WASHINGTON, D.C. 20013, USA

Биљку сансеверију можеш да купиш, на пример, у продавници цвећа „Бонсаи", у Улици 29. новембра број 2, у Београду.

YU ISSN 0032-339X

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2079

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „Политика"
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кецић

Уредник стрипа
Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Миниħ, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 184,00 динара, тромесечна 552,00 динара, полугодишња 1.104,00 динара, годишња 2.208,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Месечна 368,00 динара, тромесечна 1.104,00 динара, полугодишња 2.208,00 динара, годишња 4.416,00 динара.
Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ГОДИШЊА:

САД	USD	200.–
СР НЕМАЧКА	DEM	339.–
ШВЕДСКА	SEK	1.234.–
ФРАНЦУСКА	FRF	1.155.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	296.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика" код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала, „ИНВЕСТБАНКА" – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054, уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

ОБУЦИТЕ ЛУСИ ВАН ПЕЛТ

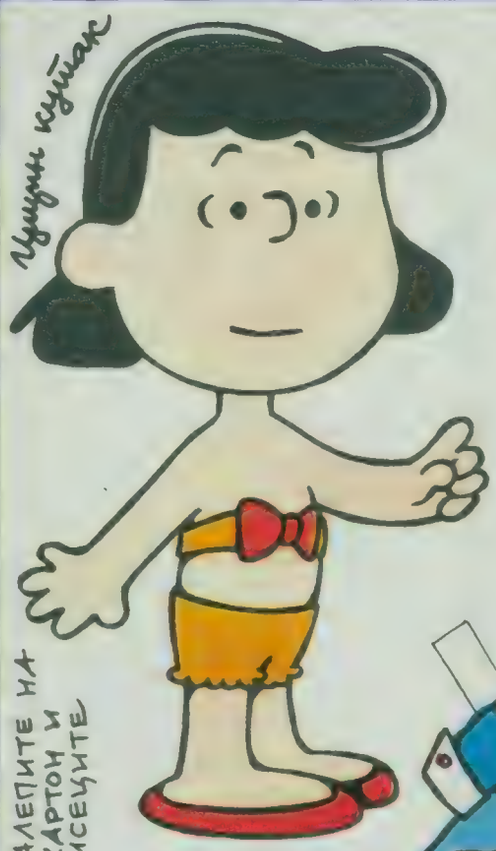

ЛУСИ ЗАЛЕПИТЕ НА КАРТОН И ИСЕЦИТЕ

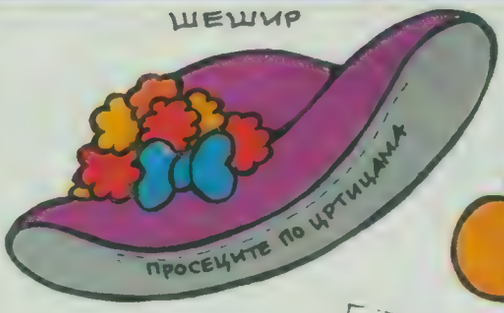

ЗИМСКИ КАПУТ

ЗА СВЕЧАНО ПОСЛЕПОДНЕ

СВАКОДНЕВНА ХАЉИНА

ВЕЧЕРЊА ХАЉИНА

ПИЏАМА

КРЕАЦИЈА ЗА ШКОЛУ

НАЛЕПИТЕ ЛУСИНУ РАЂУ НА КАРТОН, ИСЕЦИТЕ И ПОЗАДИ ЗАЛЕПИТЕ КАРТОНСКЕ ТРАКЕ НАЦРТАНИХ ДИМЕНЗИЈА

ЗАБАВНИКОВ ТЕСТ

КОЛИКО СТЕ МАШТОВИТИ?

1 За вас је добар писац онај...
- a) чији ликови као да су живи
- b) који зна да се игра речима
- c) који читаоца уме да пренесе у свет изван стварности

2 Да сте прозор, волели бисте да је то:
- a) купола која се окреће на врху светионика
- b) прозорчић са претестерисаним решеткама
- c) прозор на колиби кроз који се сунце пробија у собу

3 Да би портрет успео, сликар треба да уме:
- a) да ухвати израз очију
- b) да верно пренесе црте лица
- c) одрази душу свог модела

4 Особа која својом причом држи слушаоце без даха...
- a) својим гласом као да их вози на летећем тепиху
- b) обогаћује причу додајући јој понешто сам
- c) уме да их освоји самим својим гласом

5 Да бисте некоме пренели тајну поруку, ви бисте...
- a) уграварали знаке у кору дрвета
- b) Морзеовом азбуком написали текст
- c) закачили телеграм на ногу голуба

6 Највише вас надахњује реч:
- a) трубадур
- b) калдрма
- c) кућни дух

7 Ево два предмета којима бисте отпочели снимање филма:
- a) телефон и кишобран
- b) батеријска лампа и фигурица
- c) грамофонска плоча и пенкало

8 Кад бисте сами били део пејзажа, одабрали бисте:
- a) реку која протиче кроз тајгу
- b) оазу у коју долазе газеле
- c) долину на Месецу

9 Сматрате ли је најизражајнија мимика:
- a) осмех старца
- b) гримаса кловна
- c) сасвим мале бебе

10 Ево пословице коју сматрате најмаштовитијом:
- a) Од дрвета не види шуму.
- b) Лепа реч и гвоздена врата отвара.
- c) Црна крава, бело млеко.

11 За вас је знатижеља као:
- a) врата која се отварају
- b) корак у будућност
- c) летење на комети

12 Оно што превазилази чак и машту је:
- a) чудовиште из Лох Неса
- b) неидентификовани летећи објекти (НЛО)
- c) „снежни човек" (јети)

РЕШЕЊЕ:

У овој табели заокружите за сваки ваш одговор оно слово које сте заокружили и у тесту. Свако слово доноси један бод, а подвучена два.

Одговор на питање „Колико сте маштовити?", то јест какву машту имате, добићете у оном реду у којем будете имали највише бодова. На крају прочитајте тумачење!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	ВАША ЈЕ МАШТА...
b	a	**b**	a	b	**c**	a	c	c	a	c	a	ФАНТАЗИРАЈУЋА
c	c	a	**c**	**c**	b	b	b	a	**b**	a	c	ЛУТАЛАЧКА
a	**b**	c	b	a	a	**c**	a	b	c	**b**	b	БУЈНА

РЕЗУЛТАТИ:

ФАНТАЗИРАЈУЋА МАШТА

Сваки пут када пада киша и запрети досада, ви поседујете дар да улепшате стварност. Да бисте лагано стргнули стеге које намеће свакодневица, ви скидате маску озбиљности, понашате се онако како вам се допада, говорите ствари које излазе из оквира уобичајеног.

Захваљујући вашем смислу за хумор, који увек проналази смешне речи и чини да се заборављају бриге, ви стварате око себе осећај фантастичног, свет из снова и то ведрих. Да ли сте у души песник или маштоничар, сами пресудите!

ЛУТАЛАЧКА МАШТА

Иако нисте баш сваки дан на Месецу, ви врло лако, чак и не одлазећи далеко, бежите у сањарије, чак и изненађујуће.

Спадате у оне што лако полете на крилима маште. Волите приче и филмове који вас преносе у далеке светове. А и сами умете причом да друге поведете на путовања тако да, слушајући вас, сањају отворених очију!

БУЈНА МАШТА

Ваша машта као да стално жели да се доказује пред вама самима. Она вам непрестано отвара путеве ка духовном стваралаштву и зато непрекидно цртате, пишете, жврљате... све што вам се чини погодним да се преведе на језик слика и прича.

Ако, при том, успете да се усредсредите на оно што је најбитније, ви стварате квалитетна дела, а то вас подстиче и охрабрује да се даље усавршавате...

Приредила Мирјана Крстуловић

WALT DISNEY
МИКИ
ХВАЛА ТИ, МИКИ! ВЕЧЕРА ЈЕ БИЛА СУПЕР!
И-ЈУ! ОДОШЕ МОЈИ БИСЕРИ!
УФ! САД У ПОЛА НОЋИ ТРЕБА ДА ПОСРЕБРЕМ И ДА ИХ САКУПЉАМ!
ЕВО! НАШ'О САМ ЈЕДАНАЕСТ!
ТО ЈЕ УКУПНО ДЕВЕТНАЕСТ!
НЕДОСТАЈЕ ЈОШ ЈЕДАН БИСЕР! НЕЋЕМО НОЋАС УСПЕТИ ДА ГА ПРОНАЂЕМО!
ПОТРАЖИЋЕМО ГА УЈУТРУ!
ВИДИМО СЕ СУТРА, МИНИ!
ТРАС!
ЕВО, ДВАДЕСЕТОГ!
©1990 The Walt Disney Company
All Rights Reserved.
Distributed by King Features Syndicate

„ЗАБАВНИКОВ" ЛАВИРИНТ

● *Од прошлог петка, у 5 бројева, „Забавник" је обезбедио 500 лего комплета за награде најспретнијим читаоцима! А да бисте добили једну од награда, потребно је да правилно решите загонетни лавиринт из „Забавника" и тачно решење пошаљете у назначеном року на нашу адресу...*

● **Награде су из најновијег, најневероватнијег ЛЕГО програма: велики контролни центар, камион за рели помоћ, рели возило, воз без мотора, мали воз, противпожарни брод са хеликоптером, аутомобил са кабином, тркачки аутомобил са возачем, полицијски џип са полицајцем, микролаки авион са контролним палицама, сафари камион, брзи моторни чамац „мрачна грмљавина", камион за поправке са лифтом, „формула 1" са возачем, обалска патрола са глисером!**

● **У сваком броју на средњим страницама „Политикиног Забавника" чекаће вас загонетни лавиринт. Али, не радујте се прерано! Прошле недеље изабрали смо најлакши за решавање, следеће недеље добићете мало тежи задатак, па још тежи... и тако редом, до краја наградне игре.**

Паметњаковићи, покажите се! Прихватамо да вам у помоћ притекну маме и тате, баке и деке, браћа и сестре... Битно је да правилно решите лавиринт и пошаљете га на нашу адресу до назначеног рока.

Решење лавиринта број 2, који обрађујемо у овом броју, треба да стигне на нашу адресу до следећег петка, 8. новембра 1991. године, до 12 часова. Сваког понедељка у присуству комисије НИП „Политика" извући ћемо 100 награда ЛЕГО коцака и то следећим редоследом:

1. Две награде: TECHNIC КОНТРОЛНИ ЦЕНТАР који садржи програмски компјутер, детаљни приручник са упутствима, два мотора од 9 V и бројне делове за градњу четири занимљива модела (8094)

2. Две награде: Електрични ЛЕГО воз који има локомотиву, вагоне, шине и друге додатке (7722).

3. Две награде: ЛЕГО воз без мотора са локомотивом, вагонима, фигурама људи и платформом. У упутству је приказано како возу може да се дода мотор од 4,5 V (7715)

4. Шест награда: TECHNIC камион за рели помоћ са управљачким зупчаником, мотором са клиповима, главним шинама и радилицом (8850)

5. Две награде: Противпожарни брод са хеликоптером са пумпом за гашење пожара, покретним подизачима... Брод који може да плови (4031)

6. Две награде: Рели возило, џип за рели вожњу са резервним точком. Могу да се направе и други модели рели возила (5550)

7. Двадесет награда: обалска патрола са глисером (6353)

8. Десет награда: „Мрачна грмљавина" – брзи моторни чамац са два крилумчара и појасевима за спасавање (6679)

9. Две награде: Сафари камион са предњим и задњим вешањем (6672)

10. Две награде: Камион за поправке са лифтом и платформом за раднике. Лифт се подиже и спушта (6671)

11. Десет награда: Градски аутомобил са кабином (6530)

12. Десет награда: Микролаки авион са контролним палицама (6529)

13. Десет награда: „Формула 1" са возачем (6526)

14. Десет награда: Тркачки аутомобил са возачем (6509)

15. Десет награда: Полицијски џип са полицајцем (6506)

Имена добитника награда објављиваћемо у децембарским бројевима „Политикиног Забавника".

Све награде испоручићемо поштом у року од 30 дана од дана објављивања имена добитника, осим добитника из Београда и околине који су дужни да награде подигну у редакцији „Политикиног Забавника".

ПАМЕТЊАКОВИЋИ, покажите се! Пажљиво проучите лавиринт из овог броја, решите га правилно, а средње странице „Забавника" са лавиринтом и вашим тачним решењем пресавијте и ставите у коверат који треба да стигне на нашу адресу до следећег петка (8. 11. 1991) до 12 часова са назнаком: за Игру „ЛАВИРИНТ".

Наша адреса је: „Политикин Забавник", 11001 Београд, Македонска 29, поштански фах 124.

Важно... важно... важно... важно...

СУПЕРНАГРАДЕ НА КРАЈУ ИГРЕ

Сва ваша решења чуваћемо за извлачење супернаграда 2. децембра 1991. А супернаграде су заиста супер, невероватне, баш за паметњаковиће...

Пет недеља, пет лавиринта, 500 награда. Ствар је јасна, али ако сте се већ потрудили да нам пошаљете тачно решење лавиринта, а нисте имали среће у недељним извлачењима награда, не очајавајте! „Забавник" се побринуо за супернаграде на крају наградне игре.

Паметњаковићи, погодите шта су супернаграде!

КОМПЛЕТИ СВИХ ПОЈЕДИНАЧНИХ НАГРАДА које вам поклањамо сваке недеље!

Од свих приспелих решења извући ћемо на крају игре ТРИ СУПЕРНАГРАДЕ.

Добитницима ових награда припашће оно што још нико добио није: по један велики контролни центар, камион за рели помоћ, рели возило, воз без мотора, мали воз, противпожарни брод са хеликоптером, аутомобил са кабином, тркачки аутомобил са возачем, полицијски џип са полицајцем, микролаки авион са контролним палицама, сафари камион, брзи моторни чамац „мрачна грмљавина", камион за поправке са лифтом, „формула 1" са возачем и обалска патрола са глисером!

Укупно, сваког од добитника супернаграде очекује 15 комплета ЛЕГО производа вредности 100.000 динара.

ПЕТ УТЕШНИХ НАГРАДА је по један МИНИ компјутер.

ПАМЕТЊАКОВИЋИ, ВИ СТЕ НА РЕДУ!

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

● ● ● коцка дозвољава механичку грешку у изради од само пет хиљадитих делова милиметра.

● ● ● ЛЕНД у Данској постоји од 1968. године. Од тада је ЛЕГОЛЕНД посетило 17 милиона и 500 хиљада људи.

● ● ● статистика каже да деца у Европи сваке године проведу скоро 5000 милиона сати играјући се ЛЕГО коцкама.

● ● ● од 1986. године издаје и књиге и прави ТВ филмове.

● ● ● империја која има 35 компанија на пет континената запошљава 6.355 људи. Од овог броја 3200 је запослено само у Данској.

● ● ● играчке има 90 одсто свих домаћинстава у Данској и Финској у којима живе деца до 14 година старости. У Аустрији овај проценат износи 89 одсто, а у Швајцарској 88 одсто...

„ЗАБАВНИКОВ" ЛАВИРИНТ

Крените од А да оисте изашли код Б. Само, пазите на „подвожњаке! и „надвожњаке"!

Предлажемо да у решавању користите графитну оловку, а кад нађете ПРАВИ ПУТ, извуците га хемијском, фломастером или пенкалом. СРЕЋНО!!!

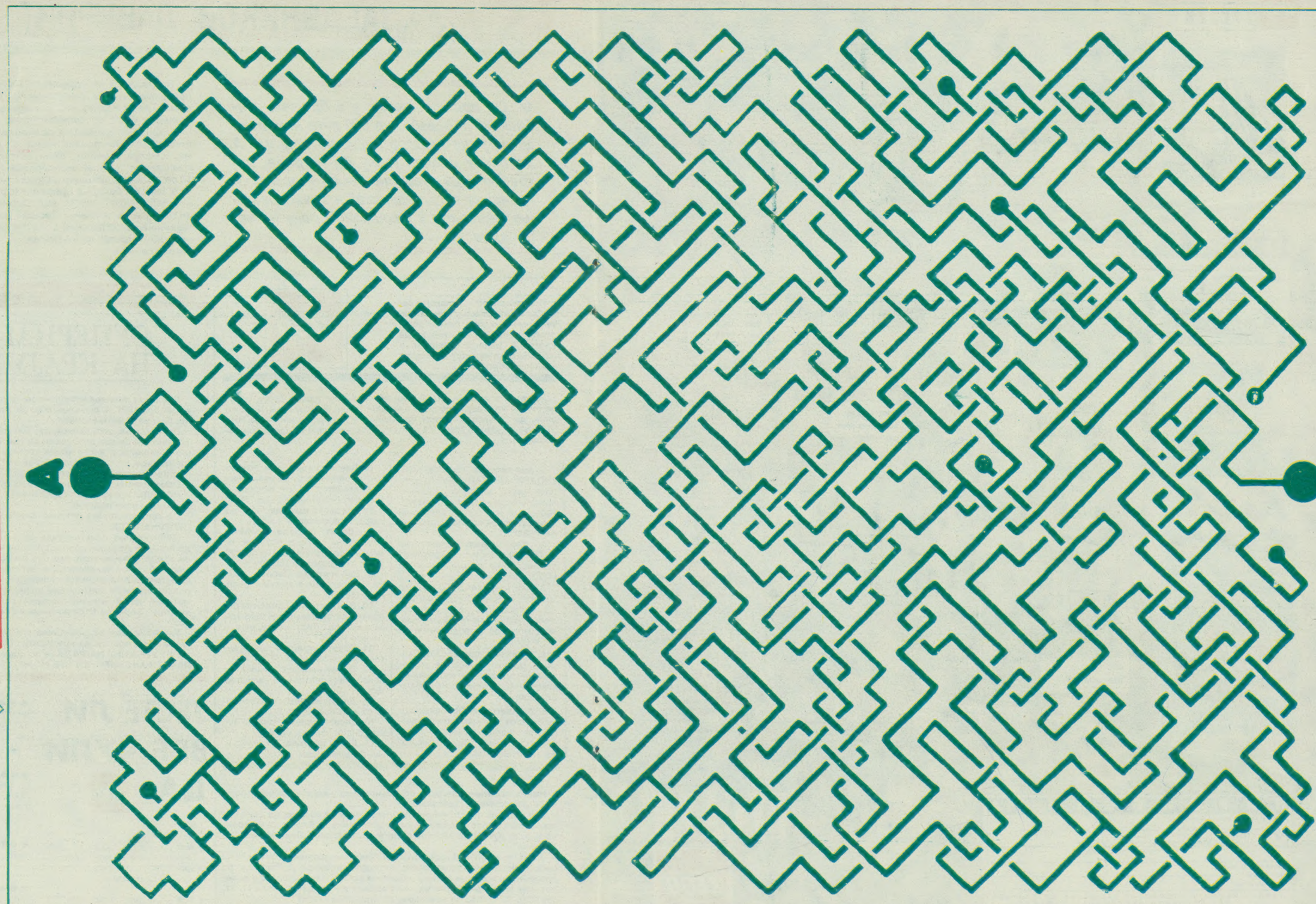

ГУСАРИ

6274 9.374,00
ГУВЕРНЕРОВ БРОД МОРСКИ СОКО

5257 1.388,00
БРОДОЛОМНИЦИ

6270 5.808,00 ОСТРВО АЈКУЛА

6259
ЗАТВОР
1.504,00

6265 2.578,00
ГУВЕРНЕРОВ
БАСТИОН

6259 1.504,00
ЗАТВОР У ТВРЂАВИ

6267 4.486,00
ВОЈНИЧКА КРЧМА

6276 10.878,00
ГУВЕРНЕРОВА ТВРЂАВА САБРА

6234 420,00

8285 18.360,00
ПИРАТСКИ БРОД

6273 10.436,00
ЛУКА ЈАМАЈКА

НАРУЏБЕНИЦА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ						
АДРЕСА И ТЕЛЕФОН						
РОЂЕН-а САМ (датум)						
ОВИМ НЕОПОЗИВО НАРУЧУЈЕМ АРТИКЛЕ БРОЈ						

УКУПАН ИЗНОС И ПОШТАНСКЕ ТРОШКОВЕ ЋУ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ ПРИЛИКОМ ПРЕУЗИМАЊА ПОШИЉКЕ

НАША АДРЕСА ЈЕ: *HIPPOPOTAMUS* 29. НОВЕМБРА 81, 11000 БЕОГРАД

ГУСАРИ